

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (8 5) 239 6170 / 239 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

**Analitinė apžvalga
23/56**

2023-06-26

**Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesijos
svarbesnių sprendimų teisėkūros srityje išankstinė apžvalga
(2023 m. kovo 10 d. – birželio 23 d.)**

Turinys

Įvadas	1
SEIMO PRIIMTI SVARBESNI ĮSTATYMAI, KITI TEISĖS AKTAI	7
APLINKOS APSAUGA, TERITORIJŲ PLANAVIMAS, ŽEMĖS ŪKIS	7
BIUDŽETAS, MOKESČIAI, AUDITAS	9
EKONOMIKA	10
EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO POLITIKOS KLAUSIMAI	12
NACIONALINIS SAUGUMAS, KRAŠTO APSAUGA, KORUPCIJOS PREVENCIJA	13
SOCIALINĖ APSAUGA	15
SVEIKATOS APSAUGA	16
ŠVIETIMAS, KULTŪRA, SPORTAS	18
TEISĖ IR TEISĖTVARKA	19
ŽMOGAUS TEISIŲ KLAUSIMAI	22
VALSTYBĖS VALDYMAS IR SAVIVALDA	22

Įvadas

2020–2024 m. kadencijos Lietuvos Respublikos Seimo VI (pavasario) sesija prasidėjo 2022 m. kovo 10 d. Iki birželio 23 d. buvo surengti 49 Seimo posėdžiai.

Su valstybės saugumu, kovos su korupcija susijusioje teisėkūros srityje svarbūs **Tarptautinių sankcijų įstatymo** pakeitimai, kuriais numatytos griežtesnės poveikio priemonės, galinčios sumažinti bandymų pažeisti galiojančias tarptautines sankcijas atvejų skaičių, ir veiksmingas baudų skyrimo juridiniams asmenims už šio įstatymo ir tarptautinių sankcijų pažeidimus mechanizmas, užtikrinantis, kad baudos būtų ne tik proporcingos padarytam pažeidimui, bet ir paveikios ir atgrasančios. Taip pat atsirado teisinis pagrindas taikyti ribojamąsias priemones siekiant apsaugoti Lietuvos nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesus.

Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymu Rusijos ir Baltarusijos piliečiams nustatyti apribojimai, susiję su leidimų gyventi ir vizų išdavimu, e. rezidento statuso suteikimu, nekilnojamojo turto, esančio Lietuvoje, įsigijimu bei grynųjų pinigų – Ukrainos grivinių įvežimu į Lietuvos Respublikos teritoriją.

Baudžiamojo kodekso pakeitimai priimti atsižvelgiant į poreikį siekiant apsaugoti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesus, jei tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos tarptautiniams įsipareigojimams ir Europos Sąjungos teisei, papildyti reguliavimą Lietuvoje sudarant galimybę Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti ribojamąsias priemones, kad Lietuva taip pat turėtų galimybę taikyti papildomą užsienio politikos priemonę siekdama paveikti užsienio valstybių režimus.

Žemės įstatymo pakeitimo, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus ir Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo įstatymų pakeitimus paskatino teisinio reguliavimo, užtikrinančio greitesnę privačios žemės, būtinos karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, paėmimo visuomenės poreikiams procedūrų keitimo poreikis. Pasikeitus valstybės ir pasaulio geopolitinei padėčiai, kilo poreikis skubiai vystyti priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingą karinę infrastruktūrą. Siekiama greičiau pasiruošti tinkamam sąjungininkų pajėgų priėmimui Lietuvoje ir tokiu būdu reikšmingai sustiprinti Lietuvos saugumą.

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo pakeitimų tikslas – sustiprinti valstybės sienos apsaugą. Nustatyta galimybė paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl masinio užsieniečių antplūdžio neįleisti į Lietuvos teritoriją užsieniečių, ketinančių kirsti ar kirtusių valstybės sieną tam nenustatytoje vietoje arba tam nustatytoje vietoje, tačiau pažeidusių valstybės sienos kirtimo tvarką, taip pat nustatyta galimybė riboti asmenų patekimą į pasienio ruožą, kai paskelbiama valstybės lygio ekstremalioji situacija dėl masinio užsieniečių antplūdžio ir t. t. (Pastaba. Konstitucinio teismo sprendimas, kuriuo buvo pripažintas prieštaravimas Konstitucijos 20 str., susijęs ne su šiuo įstatymu, o su Užsieniečių teisinės padėties įstatymo trimis redakcijomis: 2021 m. liepos 13 d. redakcija Nr. XIV-506; 2021 m. gruodžio 23 d. redakcija Nr. XIV-816; 2023 m. balandžio 20 d. redakcija Nr. XIV-1889).

Seimo nutarimu „Dėl Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ patvirtinta Programa pakeis dabar galiojančią Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 metų programą. Tai yra ilgalaikė Programa, apimanti laikotarpį iki 2030 m., kuria siekiama įgyvendinti Nacionalinio saugumo strategijoje ir Nacionaliniame pažangos plane nustatytus uždavinius. Programos įgyvendinimas padės užtikrinti kasdienį gyventojų saugumą, kuris tiesiogiai susijęs su visuomenės saugumo jausmu.

Svarbi **Seimo rezoliucija „Dėl teroristinės Rusijos įtakos apribojimo“**. Seimas priimta rezoliucija pakvietė Europos Sąjungą ir jos valstybes nares bendrais veiksmais sukurti ir išplėsti ES teisinę sistemą, pagal kurią valstybės būtų pripažįstamos terorizmą remiančiomis ir teroristines priemones naudojančiomis valstybėmis, ir įtraukti Rusiją į tokį terorizmą remiančių valstybių sąrašą.

Teisės, valstybės valdymo, viešojo administravimo srityje svarbūs **Baudžiamojo kodekso** ir susijusių įstatymų pakeitimai, kuriais įgyvendinama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostata (Baudžiamojo kodekso *ex post* vertinimas) – subalansuoti valstybės baudžiamąją politiką, kad baudžiamoji atsakomybė būtų taikoma kaip *ultima ratio* priemonė ir kad būtų numatyta proporcinga baudžiamoji atsakomybė už mažiau pavojingas nusikalstamas veikas. Priimtais įstatymais įtvirtinti MGL dydžiai labiau atitinka šių dienų valstybės ekonominę padėtį (kuri smarkiai pasikeitė nuo BK įsigaliojimo momento), tinkamai atspindi nusikaltimų veikų (ypač sunkesnių nusikaltimų) esmę ir pavojingumo pobūdį ir kt. Tikimasi, kad sumažės valstybei brangiai kainuojančių ir ilgai trunkančių baudžiamųjų procesų skaičius.

Kitais **Baudžiamojo kodekso** bei **Administracinių nusižengimų kodekso** pakeitimais siekiama teisinį reguliavimą pritaikyti skaitmeninei aplinkai bei užtikrinti efektyvesnę autorių teisių apsaugą skaitmeninėje erdvėje, kuri šiuo metu yra nepakankama, nes Lietuvoje labai plačiai (tarp ES

valstybių narių Lietuva užima trečią vietą) neteisėtai naudojamas autorių teisių saugomas turinys internete ir yra daroma didelė materialinė žala autorių teisių ir gretutinių teisių turėtojams.

Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimais sugriežtinama atsakomybė už netikslios ir (ar) neišsamios informacijos pateikimą grynųjų pinigų deklaracijoje ar grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijoje, numatant ne tik atsakomybę už pakartotinai padarytą nusižengimą, bet ir papildomą administracinio poveikio priemonę – grynųjų pinigų konfiskavimą.

Kitais **Administracinių nusižengimų kodekso** pakeitimais sudarytos teisinės prielaidos naudotis informacinėmis ir elektroninių ryšių technologijomis (per vaizdo konferencijas ar kitaip) ne tik nagrinėjant administracinių nusižengimų bylas teisme, bet ir jas nagrinėjant ne teismo tvarka institucijose, taip pat ir tiriant administracinius nusižengimus; supaprastintas viešųjų darbų skyrimo ir atlikimo mechanizmas vykdant priverstinį nutarimų skirti baudą vykdymą.

Seimo nutarimu „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ nustatyta, kad privalomasis referendumas bus vykdomas 2024 m. gegužės 12 d. kartu su Respublikos Prezidento rinkimais. Esant teigiamam referendumo rezultatui, LR piliečiai, gimimu įgiję LR pilietybę, galėtų ją išlaikytų priėmę kitos šalies pilietybę.

Bausmių vykdymo kodekso ir Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimais nustatyta pareiga laisvės atėmimo vietų įstaigoms pranešti nukentėjusiajam asmeniui apie būsimą nuteistojo išleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos trumpalaikiai išvykai į namus, išleidimą iš bausmės atlikimo vietos dėl svarbių priežasčių bei trumpalaikiai išvykai iš bausmės atlikimo vietos dėl darbo, mokymosi ar resocializacijos, jei laisvės atėmimo vietų įstaiga yra gavusi pažymą, kad nukentėjusysis pageidauja, kad jam būtų pranešta apie būsimą nuteistojo išleidimą į laisvę.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimais nutarta nuo kitų metų įtvirtinti naujus elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams taikomus reikalavimus ir draudimus. Šaligatvis galės būti naudojamas dviračių, motorinių dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių eismui, išskyrus savivaldybės tarybos ar jos įgalioto asmens nustatytose vietose. Savivaldybių taryboms suteikta teisė apriboti elektrinių mikrojudumo priemonių statymą tam tikrose vietose.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo pakeitimais atstatytas teisingumas smurtą patyrusiems artimiesiems, kurie neturėjo teisės paveldėti kompensacijos.

Atskirai paminėtini **Seimo statuto** pakeitimai, kuriais aiškiai atskirtos įstatymų ir kitų Seimo priimamų teisės aktų svarstymo ir priėmimo procedūros ir įtvirtinta, kad projekto svarstymo procedūrą sudaro svarstymas pagrindiniame komitete ir svarstymas Seimo posėdyje, o projekto priėmimas laikytinas atskira savarankiška teisėkūros stadija, nepatenkančia į projekto svarstymo etapą. Kitais pakeitimais patikslintas Vyriausybės išvadų pateikimo terminas.

Socialinės apsaugos srityje reikšmingi **Šalpos pensijų įstatymo** pakeitimai: padidintos šalpos neįgalumo pensijos netekusiems 65–100 proc. darbingumo tėvams, globėjams ir rūpintojams, kurie ne mažiau kaip 15 metų slaugė namuose neįgaliuosius su specialiuoju nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikiu, taip pat netekusioms 65–100 proc. darbingumo motinoms, kurios išaugino penkis ar daugiau vaikų. Įstatymu taip pat padidintos ir pagal netekto darbingumo procentus diferencijuotos šalpos neįgalumo pensijos tiems, kurie neteko 75–100 proc. darbingumo būdami 24 metų amžiaus ar vyresni.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimais didinamos minimalios išmokos už vaikus, numatytos paskatos dirbti auginant vaiką, taip pat gerinamos sąlygos slaugantiems artimuosius bei savanoriškai besigydančiams nuo priklausomybių asmenims.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimais nustatyta, kad asmenims, kurie savanoriškai gydosisi nuo priklausomybių gaudami nedarbo draudimo išmoką, nuo 2024 m. sausio 1 d. šios išmokos mokėjimo trukmė bus pratęsiama tiek, kiek asmuo buvo laikinai nedarbingas ir maksimali pratęsimo trukmė bus vienoda visiems bedarbiams, nepaisant ligos ar gydymosi pobūdžio, t. y. 30 kalendorinių dienų.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo pakeitimais sukurtos teisinės prielaidos toliau optimizuoti Fondo valdybos buhalterinės apskaitos sistemą, kad ši būtų aiški,

suprantama ir leistų priimti svarbius valstybei ekonominius sprendimus. Pakeitimais bus sudarytos sąlygos palyginti pajamas ir sąnaudas vienodais pjūviais planavimo ir atskaitomybės laikotarpiams.

Užimtumo įstatymo pakeitimų tikslas – užtikrinti darbo ieškantiems užimtiems asmenims lankstesnę darbo ir mokymosi laiko derinimą, racionaliai panaudojant lėšas mokymo stipendijoms, ir padidinti galimybes užsieniečiams mokytis valstybinės kalbos, neatsižvelgiant į užsieniečio leidimo gyventi galiojimo terminą.

Sveikatos priežiūros srityje svarbūs **Sveikatos draudimo įstatymo** pakeitimai, kurių tikslas – užtikrinti racionalų, teisėtą ir pagrįstą Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) fondo biudžeto lėšų naudojimą, taip pat tobulinti specialiosios medicininės paskirties maisto produktų kompensavimo reglamentavimą. Tikimasi, kad bus aiškiau reglamentuota apdraustiesiems garantuojama sveikatos priežiūra, o PSD fondo biudžeto lėšos bus naudojamos pagal paskirtį.

Farmacijos įstatymo pakeitimais tikimasi prisidėti prie farmacinių paslaugų kokybės ir vaistinių preparatų prieinamumo gyventojams užtikrinimo, taip pat išspręsti vaistinių trūkumo klausimą, išsaugoti darbo vietas vaistininko padėjėjams (farmakotechnikams).

Seimo nutarimu „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ siekiama sukurti sveikesnę ir saugesnę visuomenę, kurioje kiekvienam žmogui siekiama padėti išvengti alkoholio, tabako ir narkotikų daromos žalos ar ją sumažinti, taip pat sudaryti galimybes rūpintis savo, šeimos ar bendruomenės narių sveikata, socialine ir ekonomine gerove. Darbotvarkė apima lygiaverčiai svarbias ir viena kitą papildančias sritis: paklausos mažinimo ir žalos mažinimo klausimus.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimais praplečiamas galimų studijų kryptių sąrašas naujomis studijų kryptimis (slaugos, akušerijos, psichologijos) fiziniams asmenims, norintiems teikti papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros paslaugas ir gauti atitinkamą licenciją. Tokiu būdu pacientams suteikiama galimybė gauti profesionalias, kokybiškas papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros paslaugas.

Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo pakeitimai leis taikyti administracinę arba baudžiamąją atsakomybę už tam tikrų dopingo medžiagų, kurios nebuvo įtrauktos į įstatyme įvardintų dopingo medžiagų sąrašą, tačiau jų vartojimas yra draudžiamas sporte pagal tarptautinius dokumentus (Pasaulinį antidopingo kodeksą), neteisėtą gaminimą, perdirbimą, įgijimą ir kt.

Energetikos, ekonomikos, verslo skatinimo srityje itin svarbūs **Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo** pakeitimai, kuriais sukuriama teisinės prielaidos ankstesnei nei 2025 metais elektros energetikos sistemos desinchronizacijai nuo IPS / UPS sistemos ir sujungimui su KET darbui sinchroniniu režimu. Įstatyme detalizuoti valstybės institucijų ir kitų subjektų atsakomybės bei kompetencijų klausimai elektros energetikos sistemos desinchronizacijos ir sujungimo su KET darbui sinchroniniu režimu procesuose.

Elektros energetikos įstatymo pakeitimai padės apie 500 000 buitinių elektros energijos vartotojų sutaupyti, palyginti tiekėjų siūlomas kainas ir neleis elektros energijos tiekėjams „piktnaudžiauti“ taikant sutartyse numatytas baudas, netesybas ar kitus mokesčius, taip apsunkinant elektros energijos tiekėjo keitimą ir palankesnių tarifų pasirinkimą.

Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo pakeitimais yra nustatoma, kad laisvosiose ekonominėse zonose atsisakoma draudžiamos ūkinės komercinės veiklos, susijusios su valstybės saugumo ir gynybos užtikrinimu, taip pat ginklų, šaudmenų, sprogmenų gamyba, laikymu ar pardavimu. Tai sudaro galimybę vykdyti ūkinę komercinę veiklą, susijusią su valstybės saugumo ir gynybos užtikrinimu, skatina gynybos ir saugumo pramonės investicijas ir sudaro sąlygas šios pramonės įmonėms investuoti ir vykdyti ūkinę komercinę veiklą tiek LEZ tiek kitose teritorijose.

Elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo pakeitimų tikslas – perduoti elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo ir jos įgyvendinimo organizavimo, koordinavimo ir kontroliavimo funkcijas

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir taip konsoliduoti elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų sritis ir kt. Įstatymas sukuria sąlygas efektyviai ir nuosekliai elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų reguliavimo sistemai sukurti ir leidžia veikti elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų rinkai, reglamentuoja su šių paslaugų teikimu susijusius teisinius santykius.

Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymu reglamentuojama kurortų veikla. Priimtas įstatymas taps stipria atspirtimi ne tik kurortų, bet ir visos šalies ekonomikos vystymuisi ir konkurencingumo didinimui. Siekiama užtikrinti kurortų ir kurortinių teritorijų ilgalaikę plėtrą, finansavimo šaltinius, unikalios rekreacinės aplinkos ir gamtinių gydomųjų veiksnių, kaip išskirtinės reikšmės valstybės turto, racionalų naudojimą ir išsaugojimą ir kt.

Biudžeto, finansų, mokesčių srityje reikšmingas **Laikinojo solidarumo įnašo įstatymas**, kuriuo nutarta nukreipti dalį netikėtų bankų grynųjų palūkanų pajamų karinio mobilumo ir karinės transporto infrastruktūros projektams finansuoti. Įstatymu Lietuvoje nustatytas laikinasis solidarumo įnašas, kuris taikomas tik daliai kredito įstaigų nelauktų grynųjų palūkanų pajamų, gautų dėl pasikeitusios pinigų politikos krypties, esant rinkos netobulumams ir kartu užtikrinant, kad įnašas neturės neigiamos įtakos konkurencingumui kredito įstaigų sektoriuje bei finansų sistemos stabilumui

Akcizų įstatymo pakeitimais numatyta, kad nuo 2024 m. bus laipsniškai atsisakoma iškastinio kuro lengvatų ir subsidijų, taikomų gazoliams, angliai, koksui, lignitui, dyzelinui, suskystintoms naftos dujoms balionuose. Jiems taikomi akcizų tarifai bus nuosekliai didinami. Pakeitimai būtini vykdant žaliajį kursą ir prisiimtus įsipareigojimus sumažinti taršos kiekį, įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemones.

Švietimo, kultūros ir mokslo srityje svarbus naujos redakcijos **Muziejų įstatymas**. Juo atnaujinama muziejų misija, susiejant ją su visuomenės kultūrinio švietimo ir mokymosi tikslais, siekiu įgyti naujų žinių bei turiningai leisti laisvalaikį. Įstatymu įtvirtinami pagrindiniai muziejų veiklos principai – atsakomybė, atvirumas ir nediskriminavimas, kompetencija, kūrybiškumas, skaidrumas ir viešumas.

Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimais numatyta pertvarkyti paramos žiniasklaidai modelį ir įsteigti naują viešąją įstaigą – Medijų rėmimo fondą. Šio fondo tikslas bus teikiant valstybės paramą viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams siekti žiniasklaidos pliuralizmo, nuomonių ir tautinių kultūrų įvairovės, socialiai reikšmingos, kultūrą skatinančios informacijos prieinamumo visuomenėje, įskaitant asmenų su negalia informaciją prieinamumą. Iki šiol valstybės lėšomis galėjo būti remiami tik viešosios informacijos rengėjų ir tik juridinių asmenų projektai.

Naujos redakcijos **Mecenavimo įstatymas**, tikimasi, atvers platesnius kelius visuomenei ir verslui įsitraukti į mecenatystę, skatins gerųjų mecenatystės pavyzdžių ir praktikų sklaidą visuomenėje, didins apdovanojamųjų mecenatų skaičių. Įteisinta nauja mecenatų kategorija – bendruomenės mecenatai. Bendruomenės mecenato vardas bus suteikiamas fiziniam ar juridiniam asmeniui, kurio bendra paramos suma mecenuojamam projektui per vienerius metus bus ne mažesnė kaip 50 000 EUR.

Žemės ūkio, teritorijų planavimo srityje paminėtini **Ūkininko ūkio įstatymo** pakeitimai, kuriais nustatyti nauji (griežtesni) reikalavimai ūkininko sodybos statybai, siekiant užkirsti kelią gyvenamosios paskirties pastatų statybai tais atvejais, kai asmenys iš tikrųjų nesiverčia ūkininko veikla.

Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pakeitimais piliečiams suteikta teisė nuo 2023 m. gegužės 1 d. iki lapkričio 1 d. prašyti už jų mieste turėtą valstybės išperkama žemę atlyginti mišku.

Aplinkos apsaugos srityje svarbūs **Alternatyviųjų degalų įstatymo** pakeitimai, kuriais patikslinama, kuriems miestams reikalinga nustatyti ir įgyvendinti mažos taršos zonas. Nustatyta, kad

mažos taršos zonų nustatymo rekomendacijas tvirtins Susisiekimo ministerija. Taip pat patikslinta, kokiuose miestuose savivaldybių tarybos nustatys ar atnaujins mažos taršos transporto zonas.

Žuvininkystės įstatymo pakeitimais siekiama, kad žvejybos veikla padėtų kurti ilgalaikį aplinkosauginį, ekonominį ir socialinį tvarumą, žuvų išteklių naudojimas duotų didesnę ekonominę ir socialinę naudą, sudaryti palankesnes sąlygas žuvų išteklių tyrimams, invazinių rūšių ir žuvų ligų, keliančių pavojų

Žmogaus teisių apsaugos aspektu reikšminga **Seimo rezoliucija „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“** – Lietuvos valstybės institucijos ir savivaldybės raginamos maksimaliai prisidėti prie numatomo referendumo dėl gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo įgyvendinimo.

Įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeistas, atsižvelgiant į 2022 m. birželio 30 d. Europos Sąjungos (ES) Teisingumo Teismo sprendimą, kad įstatymas neatitinka Direktyvos Nr. 2013/32/ES nuostatų. Įstatymo pakeitimais sudaryta galimybė užsieniečiams pateikti prašymus suteikti prieglobstį neatsižvelgiant į tai, ar užsieniečiai į Lietuvos Respubliką atvyko teisėtai ar neteisėtai.

Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo, Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo ir Valstybinių pensijų įstatymo pakeitimais numatyta išvengti ištremtų asmenų teisių atkūrimo proceso dubliavimo, kuris yra nepagrįstai ilgas. Išgryninta viešojo sektoriaus įstaigų kompetencija ir nustatyta, kad ištremtų asmenų, taip pat asmenų, kuriems po ištrėmimo buvo apribota gyvenamosios vietos pasirinkimo teisė, teisės atkuriamos Lietuvos ypatingojo archyvo išduodamų pažymų apie tremtį pagrindu (be jokių papildomų pažymėjimų).

Valstybės valdymo ir savivaldos aspektu svarbus **Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymas**: keisis politikų, valstybės pareigūnų ir teisėjų darbo užmokesčio skaičiavimas. Šioms pareigybėms didinamas darbo užmokestis, kad atitiktų valstybės pareigybių hierarchiją, pagal priimamų sprendimų sudėtingumą ir atsakomybės lygį. Politikams, valstybės pareigūnams ir teisėjams, taip pat Seimo, Vyriausybės ir Respublikos Prezidento kanceliarijos kancleriams numatytas darbo užmokesčio indeksavimas tuo pačiu dydžiu, koku nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje bus sutarta didinti įstaigų darbo užmokesčio fondą, nes šios pareigybės turės fiksuotą pareiginės algos koeficientą. Kiekvienoje įstaigoje turės būti įdiegta darbo apmokėjimo sistema, kurioje būtų nustatyti konkretūs atlyginimo režiai kiekvienai pareigybei bei aiškūs papildomų išmokų skyrimo kriterijai. Įsigaliojus įstatymui bus išgryninta valstybės tarnautojo samprata, valstybės tarnyboje paliekant tik tas pareigybes, kurios atlieka viešojo administravimo funkcijas arba užtikrina diplomatinės tarnybos institucijų ar prekybos atstovybių užsienyje funkcionavimą, arba padeda valstybės ar vietos valdžiai įgyvendinti asmenims atlikti jiems nustatytas funkcijas, išskyrus vidaus administravimo funkcijas.

Vietos savivaldos įstatymo pataisomis atsisakoma su tarybos nario veikla susijusių išlaidų kompensacijų, vietoj to įtvirtinant apmokėjimo už savivaldybės tarybos nario veiklą modelį. Numatyta, kad savivaldybės tarybos nario atlyginimas bus 20 procentų tos savivaldybės mero darbo užmokesčio dydžio.

Svarbi **Seimo rezoliucija „Dėl Lietuvos demografijos politikos ateities“** – Lietuvos depopuliacija šalia Rusijos grėsmės pripažįstama kaip ilgalaikė ir esmingiausia šalies nacionalinio saugumo problema ir grėsmė Lietuvos tautos ir valstybės egzistencijai ir išlikimui, kur valstybės gyventojai ir jos teritorija yra svarbiausias valstybės išgyvenimo plėtos veiksnys. Depopuliacija daro didelę įtaką ir valstybės darbo rinkai. Lietuvoje būtini pokyčiai aukštos ir vidutinės kvalifikacijos bei trūkstančių darbuotojų pritraukimo (darbo imigracijos) ir integravimo lanksčios politikos srityje, atsižvelgiant į tai, kad valstybė privalo kontroliuoti imigracijos procesą. Rezoliucijoje Vyriausybei siūloma institucionalizuoti demografijos politikos įgyvendinimą paskiriant įgalioję specialųjį pareigūną (įkuriant biurą, agentūrą) prie Vyriausybės, kuris turėtų visus būtinus įgaliojimus tarpinstituciniam įgalinimui, koordinavimui, būtinų strategijų ir programų rengimui.

Svarbus **su Europos Sąjungos teisės aktų nuostatu perkėlimu** susijusių teisės aktų priėmimas. Seimo VI (pavasario) sesijos metu priimti svarbūs teisės aktų projektai, kurie yra susiję su pradėta ES teisės pažeidimo procedūra arba su Europos Komisijos paklausimais dėl atitikties ES teisei, arba su visišku direktyvų perkėlimu ir įgyvendinimu, t. y. **Šilumos ūkio įstatymo, Įmonių atskaitomybės įstatymo, Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo, Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo, Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo** pakeitimai.

Iš **Seimo VI (pavasario) sesijoje numatomų priimti** teisės aktų projektų paminėtinas **Žemės įstatymo** pakeitimų projektas ir jį lydintieji įstatymų projektai, kuriais įgyvendinamas Žemės valdymo ir naudojimo pertvarkos antrasis etapas. Priėmus įstatymų paketą savivaldai bus suteikta daugiau galių, perleista daugiau šiuo metu centralizuotai atliekamų funkcijų, skiriama daugiau dėmesio papildomų investicijų pritraukimui į regionus, iš naujo nustatomi NŽT tikslai, bus aiškiai atskirtos institucijų funkcijos, kad nebūtų dubliuojamas jų darbas ir būtų užtikrintas jo našumas, taip pat aiškiai apibrėžtos institucijų atsakomybės, sukurti ir optimizuoti procesai, sudarantys sąlygas darniam šalies regionų vystymuisi, racionaliam inžinerinės, socialinės infrastruktūros planavimui, viešųjų erdvių tvarkymui, teritorijų pritaikymui visiems visuomenės nariams.

Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo pakeitimų projekto tikslas – suteikti teisę centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui (valstybės įmonei Turto bankui) viešuose aukcionuose parduoti ne tik valstybei nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą, tačiau ir viešosioms įstaigoms, kurių dalininku yra valstybė ar savivaldybė, nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą, su jomis sudarius sutartis dėl tokio turto pardavimo.

Seimo nutarimo „Dėl apylinkės teismo reorganizavimo“ projektu atsižvelgiant į esamų apylinkių teismų ir jų rūmų darbo krūvį, veikimo efektyvumą ir kitus kriterijus, siūloma stambinti kai kuriuos apylinkių teismų rūmus, dalies rūmų atsisakyti, taip pat pakeisti dalies apylinkių teismų veiklos teritorijas.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimų projektu siekiama efektyviau užtikrinti nepilnamečio vaiko, galimai nukentėjusio nuo nusikalstamų veikų žmogaus sveikatai, laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, vaikui ir šeimai, dorovei, teises ir interesus, sudaryti galimybę Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai, gavusiai duomenų apie galimai nukentėjusį nepilnametį, kreiptis į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo ir kt.

Apžvalga parengta pagal Lietuvos Respublikos Seimo komitetų biurų ir Seimo komisijų pateiktą informaciją apie VI (pavasario) sesijos svarbiausius sprendimus teiskūros srityje.

SEIMO PRIIMTI SVARBESNI ĮSTATYMAI, KITI TEISĖS AKTAI

APLINKOS APSAUGA, TERITORIJŲ PLANAVIMAS, ŽEMĖS ŪKIS

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1796. Seimas priėmė Respublikos Prezidento grąžintą įstatymą su Respublikos Prezidento veto pateiktais pasiūlymais. Nustatyti nauji (griežtesni) reikalavimai ūkininko sodybos statybai, siekiant užkirsti kelią gyvenamosios paskirties pastatų statybai tais atvejais, kai asmenys iš tikrųjų nesiverčia ūkininko veikla. Be to, Seimas priėmė minėto įstatymo pataisą (įstatymas Nr. XIV-2042), kuria į įstatymo įsigaliojimo straipsnį buvo grąžinta nuostata dėl Seimo priimto įstatymo nuostatų taikymo tais

atvejais, kai asmenys iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos yra pradėję kaimo plėtros žemėtvarkos projektų rengimo ir / arba statinių statybos leidimų išdavimo procedūras.

Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1964. Įtvirtinama išimtis nemokėti nustatyto valstybinės žemės nuomos mokesčio tais atvejais, kai išnuomotame valstybinės žemės sklype statomi, rekonstruojami inžineriniai statiniai ir (ar) įrengiami įrenginiai, skirti šiame žemės sklype iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pastatytų ir naudojamų daugiabučių gyvenamųjų namų gyventojų reikmėms: sporto ir vaikų žaidimo aikštelėms, dviračių ir pėsčiųjų takams, šaligatviams, laiptams, pandusams, keltuvams, liftams, įvažoms į daugiabučių namų kiemus, automobilių stovėjimo ir dviračių laikymo vietoms įrengti.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 6, 14, 141, 143, 144, 15 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1963. Siekiama, kad žvejojimo veikla padėtų kurti ilgalaikį aplinkosauginį, ekonominį ir socialinį tvarumą, žuvų išteklių naudojimas duotų didesnę ekonominę ir socialinę naudą, sudaryti palankesnes sąlygas žuvų išteklių tyrimams, invazinių rūšių ir žuvų ligų, keliančių pavojų biologinei įvairovei, ekonomikai ir žmonių sveikatai, plitimo kontrolei, atkurti ir pagausinti natūralius žuvų išteklius. Įstatymu siūloma nustatyti teisinį reguliavimą, kad išmokos už aplinkos ministro įgaliojimai biudžetinei įstaigai perleidžiamą teisę į žvejojimo kvotą pagal 2024–2025 m. pateiktas paraiškas būtų išmokamos 100 procentų aplinkos ministro nustatyta tvarka apskaičiuotos išmokos, o pagal 2026 metais – 80 procentų. Siekiant atkurti ir pagausinti žuvų išteklius, sudaryti palankesnes sąlygas mėgėjų žvejojimo plėtrai mažinant verslinės žvejojimo intensyvumą vidaus vandenyse, būtina paskatinti versline žvejojimo užsiimančius ūkio subjektus perorientuoti verslinės žvejojimo veiklą į su mėgėjų žvejojimo susijusių paslaugų teikimą, turizmą ar kitus verslus kuo greičiau, nelaukiant paskutinių išmokų mokėjimo metų.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 6, 23 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1825. Patikslinama, kuriems miestams reikalinga nustatyti ir įgyvendinti mažos taršos zonas. Nustatyta, kad mažos taršos zonų nustatymo rekomendacijas tvirtins Susisiekimo ministerija. Taip pat patikslinta, kokiuose miestuose savivaldybių tarybos nustatys ar atnaujins mažos taršos transporto zonas. Tai bus daroma miestuose, turinčiuose kurorto arba kurortinės teritorijos statusą ar daugiau negu 50 tūkst. gyventojų, atsižvelgiant į mažos taršos zonų nustatymo rekomendacijas ir valstybinio aplinkos oro monitoringo ir (ar) savivaldybės aplinkos oro monitoringo duomenis savivaldybių teritorijose.

Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 8 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1824. Panaikinamas reikalavimas pretendentai į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vadovo pareigas turėti suteiktą veterinarijos gydytojo kvalifikaciją. Jis bus priimamas į pareigas ir atleidžiamas iš jų Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 21 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1826. Juo piliečiams suteikta teisė nuo 2023 m. gegužės 1 d. iki lapkričio 1 d. prašyti už jų mieste turėtą valstybės išperkamą žemę atlyginti mišku.

Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1899. Patobulintas įsiterpusios valstybinės žemės ūkio paskirties žemės ploto, kurį galima privatizuoti, apibrėžimas: įsiterpusia žeme laikomas ne tik įsiterpęs tarp privačių žemės sklypų, bet ir besiribojantis su stabilium kraštovaizdžio objektu (keliu, geležinkeliu, miškų sklypu, vandens telkiniu) iki 3 ha valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotas.

Žemės įstatymo Nr. I-446 13, 22, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1877 ir lydintysis Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 19 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1878. Nustatyta, kad Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos gali administracine tvarka valstybės ir (ar) savivaldybių lėšomis nustatyti žemės servitutus valstybinės, savivaldybių ir privačios žemės sklypams, jeigu nesilaikant teisės aktų reikalavimų teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte nebuvo suprojektuoti sprendiniai dėl patekimo per šiuos žemės sklypus į kitą žemės sklypą ar statinį, arba sprendiniai buvo suprojektuoti, tačiau nebuvo priimti administraciniai aktai, reikalingi šiems sprendiniams įgyvendinti. Tokiu būdu išspręsta užsitęsusi problema, kai žemės sklypai neturi privažiavimo kelių, nes žemės servitutai nebuvo nustatyti dėl teisinio reguliavimo

spragų arba atsakingų institucijų padarytų klaidų ir asmenys buvo priversti šį klausimą spręsti teismuose.

Seimo VI (pavasario) sesijoje numatoma priimti:

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir VI skyriaus papildymo 35(1) ir 35(2) straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2765 ir jį lydintieji įstatymų projektai Nr. XIVP-2766–2782. Įstatymų paketu įgyvendinamas Žemės valdymo ir naudojimo pertvarkos antrasis etapas, kuriuo suplanuota ir vykdoma sisteminė valstybinės žemės priežiūros, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (dabar – Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, toliau – NŽT) funkcijų ir vykdomų procedūrų analizė, teisinio reguliavimo tobulinimas. Priėmus įstatymų paketą savivaldai bus suteikta daugiau galių, perleista daugiau šiuo metu centralizuotai atliekamų funkcijų, skiriama daugiau dėmesio papildomų investicijų pritraukimui į regionus, iš naujo nustatomi NŽT tikslai, bus aiškiai atskirtos institucijų funkcijos, kad nebūtų dubliuojamas jų darbas ir būtų užtikrintas jo našumas, taip pat aiškiai apibrėžtos institucijų atsakomybės, sukurti ir optimizuoti procesai, sudarantys sąlygas darniam šalies regionų vystymuisi, racionaliam inžinerinės, socialinės infrastruktūros planavimui, viešųjų erdvių tvarkymui, teritorijų pritaikymui visiems visuomenės nariams. Įstatymo priėmimas numatytas birželio 27 d.

BIUDŽETAS, MOKESČIAI, AUDITAS

Laikinojo solidarumo įnašo įstatymas Nr. XIV-1936. Nutarta nukreipti dalį netikėtų bankų grynujų palūkanų pajamų karinio mobilumo ir karinės transporto infrastruktūros projektams finansuoti. Įstatymu Lietuvoje nustatytas laikinasis solidarumo įnašas, kuris taikomas tik daliai kredito įstaigų nelauktų grynujų palūkanų pajamų, gautų dėl pasikeitusios pinigų politikos krypties, esant rinkos netobulumams ir kartu užtikrinant, kad įnašas neturės neigiamos įtakos konkurencingumui kredito įstaigų sektoriuje bei finansų sistemos stabilumui, o surinktos lėšos bus skirtos svarbiems visuomenės ir valstybės poreikiams, susijusiems su nacionalinio saugumo stiprinimu, – karinio mobilumo ir dvigubo naudojimo (civilinėms ir karinėms reikmėms) transporto infrastruktūros projektams, taip pat karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektams – finansuoti, nes šis finansavimo poreikis padidėjo dėl išskirtinių aplinkybių, nulemtų geopolitinės situacijos, sukeltos Rusijos Federacijos pradėto karo Ukrainoje. Priimtu įstatymu nutarta terminuotai nustatyti 60 proc. laikino solidarumo įnašo tarifą tik daliai grynujų palūkanų pajamų, kuri daugiau kaip 50 proc. viršija keturių finansinių metų vidurkį. Laikinas solidarumo įnašas bus mokamas už 2023 ir 2024 m., atskiriant nelauktas pajamas nuo įprastų pajamų. Prognozuojama, kad laikino solidarumo įnašas įstatymo galiojimo laikotarpiu sugeneruos apie 410 mln. EUR.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1933. Juo nuo 2024 m. bus laipsniškai atsisakoma iškastinio kuro lengvatų ir subsidijų, taikomų gazoliams, angliai, koksui, lignitui, dyzelinui, suskystintoms naftos dujoms balionuose. Jiems taikomi akcizų tarifai bus nuosekliai didinami. Akcizu bus apmokestinama ir nauja kuro rūšis – šildymui skirtos durpės. Nuo 2025 m. atsiras anglies dioksido dedamoji pagal kuro rūšies CO2 emisijas, kuri kasmet proporcingai didės. Lengvatiniai tarifai liks galioti žemės ūkio technikai naudojamam žaliajam dyzelinui ir šildymui naudojamoms dujoms, akcizu neapmokestintos mišriai šilumos ir elektros energijos gamybai, transportui naudojamos gamtinės dujos. Šildymui ir grūdų džiovimui naudojamam raudonajam dyzelinui nustatytas 60 Eur/1000 l akcizo tarifas, kuris susilygina su žaliajo dyzelino tarifu. Nuo 2025 m. dyzelino naudojamo transporte akcizo tarifas suvienodinamas su benzino akcizu, nuo 2026 m. šis tarifas jau bus didesnis už benzinui nustatytą akcizą. Namų ūkiams, šildymui naudojantiems gazolius, bus teikiamos finansinės subsidijos keisti šią kuro rūšį kita – mažiau taršia, skatinant įsirengti penktos kartos biokuro katilus ar šilumos siurblius, o tie, kurie turi galimybes, – jungtis prie centrinio šilumos tiekimo tinklų. Šie pakeitimai būtini vykdant žaliajį kursą

ir priištus išpareigojimus sumažinti taršos kiekį, įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemones.

Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymas Nr. XIV-2020 ir lydymieji Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo ir Finansinių ataskaitų audito įstatymo pakeitimų įstatymai. Įstatymai priimti įgyvendinant 2021 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2021/2101 nuostatas, nustatant reikalavimą nuo 2024 m. įmonių grupėms ar atskiroms įmonėms, kurių metinės pajamos kiekvienais iš 2 pastarųjų metų iš eilės yra didesnės nei 750 mln. EUR atskleisti su pelno mokesčiu susijusią informaciją – parengti pelno mokesčio informacijos ataskaitą ir ją pateikti Juridinių asmenų registru (toliau – JAR) bei skelbti įmonės interneto svetainėje. Stambiojo verslo skaidrumo prievolei užtikrinti siūloma nustatyti, jog Valstybinė mokesčių inspekcija galėtų imtis administracinės teisenos veiksmų (skirti baudas nuo 600 iki 1 450 EUR, nustačius pakartotinį pažeidimą – nuo 2 000 Eur iki 6 000 EUR) jeigu šios ataskaitos JAR tvarkytojui būtų neteikiamos ar teikiamos su neteisinga informacija. Pelno mokesčio informacijos atskleidimas padės didinti stambiojo verslo skaidrumą, sąžiningumą ir socialinę atsakomybę.

Seimo nutarimas „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ Nr. XIV-2047 ir jo lydymieji. Įstatymai parengti identifikuojant praktikoje kylančias problemas dėl vidaus audito atlikimo Seimui (arba atitinkamais atvejais ir Vyriausybei) atskaitingose institucijose.

Seimo VI (pavasario) sesijoje numatoma priimti:

Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo Nr. XII-791 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2054(4). Projekto tikslas – suteikti teisę centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui (valstybės įmonei Turto bankui) viešuose aukcionuose parduoti ne tik valstybei nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą, tačiau ir viešosioms įstaigoms, kurių dalininku yra valstybė ar savivaldybė, nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą, su jomis sudarius sutartis dėl tokio turto pardavimo. Priėmimas planuojamas 2023 m. birželio 27 d.

EKONOMIKA

Šventosios jūrų uosto įstatymo Nr. X-910 4, 5, 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1915. Įstatymu siekiama mažinti administracinę naštą, gerinti investicinę ir verslo aplinką vystant Šventosios jūrų uostą. Iki įstatymo įsigaliojimo Šventosios jūrų uosto žemę, akvatoriją ir uosto infrastruktūrą patikėjimo teise valdo, naudoja ir ja disponuoja Palangos miesto savivaldybė. Priimtu įstatymu nustatoma, kad ši turtą patikėjimo teise valdys Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimu įsteigta įmonė – uosto direkcija, kurios savininko teises ir pareigas įgyvendina Palangos miesto savivaldybės administracija.

Kelių transporto kodekso 81, 11, 16, 171, 18, 182 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 182 straipsniu įstatymas Nr. XIV-1827. Įstatymu reformuojama tolimojo susisiekimo autobusais sistema, nustatomos esminės ūkinės veiklos sąlygos organizuojant tolimąjį susisiekimą, maršrutų nustatymo kriterijai, leidimų vežti keleivius tolimojo susisiekimo maršrutu išdavimo ir leidimo galiojimo panaikinimo tvarka, įtvirtinama viešųjų paslaugų teikimo tolimojo susisiekimo maršrutuose galimybė. Įstatymo lygiu nustatomas keleivių vežimo užsakomuoju reisų sutarties turinys, galimybė savivaldybėms nustatyti detalesnes keleivių ir bagažo vežimo taisykles, suvienodinami reikalavimai autobusų stotims. Patikslinamas reguliarių reisų turinys, specialiojo reiso susitariančiosios šalys.

Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1976. Priimtu įstatymu yra nustatoma, kad laisvosiose ekonominėse zonose atsisakoma draudžiamos ūkinės komercinės veiklos, susijusios su valstybės saugumo ir gynybos užtikrinimu, taip pat ginklų, šaudmenų, sprogmenų gamyba, laikymu ar pardavimu. Tai sudaro galimybę vykdyti ūkinę

komercinę veiklą, susijusią su valstybės saugumo ir gynybos užtikrinimu, skatina gynybos ir saugumo pramonės investicijas ir sudaro sąlygas šios pramonės įmonėms investuoti ir vykdyti ūkinę komercinę veiklą tiek LEZ tiek kitose teritorijose.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2037. Įstatymu keičiami kelių naudotojo mokesčio ribiniai tarifai ir nustatomi maksimalūs kelių naudotojo mokesčių dydžiai, kurie priklauso nuo euro taršos klasės ir transporto priemonės ašių skaičiaus. Pakeitus kelių naudotojo mokesčio ribinius tarifus į kelių naudotojo mokesčių dydžius, kurie priklauso nuo euro taršos klasės ir transporto priemonės ašių skaičiaus, sudaroma galimybė Vyriausybei nustatyti mokesčius, kurie būtų naudojami kelių infrastruktūrai finansuoti ir transporto daromai žalai infrastruktūrai kompensuoti.

Elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo NR. XIII-1120 1, 2, 3, 12, 13, 16, 17, 18 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 41, 42 straipsniais, V1, V2 skyriais įstatymas Nr. XIV-1952. Tikslas – perduoti elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo ir jos įgyvendinimo organizavimo, koordinavimo ir kontroliavimo funkcijas Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir taip konsoliduoti elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų sritis, numatyti už elektroninės atpažinties politikos įgyvendinimą atsakingas institucijas, šių institucijų funkcijas bei reglamentuoti kvalifikuotos elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų priežiūrą, jų pareigas ir atsakomybę, prižiūrimų elektroninės atpažinties priemonių tinkamumo naudoti, teikiant viešąsias elektrones paslaugas, reikalavimus. Įstatymas sukuria sąlygas efektyviai ir nuosekliai elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų reguliavimo sistemai sukurti ir leidžia veikti elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų rinkai, reglamentuoja su šių paslaugų teikimu susijusius teisinius santykius. Bus sudarytos sąlygos teisingiau gyventojams atlyginti už paimamą turtą ir strateginius, ypatingos svarbos projektus įgyvendinti per žymiai trumpesnę laiką.

Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymas Nr. XIV-1965. Pagrindinis įstatymo tikslas yra vieningo teisės akto, reglamentuojančio kurortų veiklą, priėmimas. Iki šio Įstatymo priėmimo kurortų ir kurortinių teritorijų veiklą, finansavimo išteklius ir kita reglamentavo beveik 20 skirtingų poįstatyminių teisės aktų, kurie nebuvo nukreipti išimtinai į kurortų statuso aiškų reglamentavimą, nepabrėžta jų svarba turizmui Lietuvoje, išskirtinumas ir savarankiškumas. Priimtas įstatymas taps stipria atspirtimi ne tik kurortų, bet ir visos šalies ekonomikos vystymuisi ir konkurencingumo didinimui. Įstatymu siekiama nustatyti aiškiai apibrėžtas kurortų ir kurortinių teritorijų teises, pareigas ir funkcijas bei už šių veiksmų sklandų įgyvendinimą paskirti atsakingas institucijas. Taip pat siekiama užtikrinti kurortų ir kurortinių teritorijų ilgalaikę plėtrą, finansavimo šaltinius, unikalios rekreacinės aplinkos ir gamtinių gydomųjų veiksmų, kaip išskirtinės reikšmės valstybės turto, racionalų naudojimą ir išsaugojimą ir kt.

Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. Nr. XIV-2074. Atsižvelgiant į padidėjusią grėsmę Lietuvos Respublikos energetinio saugumo interesams, Lietuva nuo Rusijos Federacijos atviros karinės agresijos prieš Ukrainą ir jos žmones pradžios suintensyvino diskusijas su kitomis Baltijos šalimis ir Europos Sąjungos institucijomis dėl paspartintos elektros energetikos sistemos desinchronizacijos nuo IPS / UPS sistemos, kurios valdymas vykdomas iš Rusijos Federacijos, sujungimo su kontinentiniais Europos elektros tinklais (toliau – KET). Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymu sukuriama teisinė prielaidos ankstesnei nei 2025 metais elektros energetikos sistemos desinchronizacijai nuo IPS / UPS sistemos ir sujungimui su KET darbui sinchroniniu režimu. Įstatyme detalizuoti valstybės institucijų ir kitų subjektų atsakomybės bei kompetencijų klausimai elektros energetikos sistemos desinchronizacijos ir sujungimo su KET darbui sinchroniniu režimu procesuose. Numatoma, kad elektros energetikos sistemos desinchronizacija nuo IPS / UPS sistemos ir elektros energetikos sistemos nepriklausomybė nuo Rusijos Federacijos galėtų būti įgyvendinta jau 2024 metais ir tokiu būdu būtų sumažintos grėsmės Lietuvos energetiniam ir nacionaliniam saugumui.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 46, 47 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1914. Įstatymo pakeitimai, padės apie 500 000 buitinių elektros energijos vartotojų sutaupyti, palyginti tiekėjų siūlomas kainas ir neleis elektros energijos tiekėjams „piktnaudžiauti“ taikant sutartyse numatytas baudas, netesybas ar kitus mokesčius, taip apsunkinant elektros energijos tiekėjo keitimą ir palankesnių tarifų pasirinkimą.

EUROPOS SAJUNGOS IR UŽSIENIO POLITIKOS KLAUSIMAI

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 8, 9, 10, 101, 12, 15, 20, 22, 23, 24, 30, 32 ir 35 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82, 83 ir 181 straipsniais įstatymas Nr. XIV-1876. Perkelta Direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, dėl kurios buvo pradėta ES teisės pažeidimo procedūra. Nustatytas šio laikmečio šilumos ūkio darnios plėtos gaires atitinkantis teisinis reguliavimas – pereita prie šilumos ūkio planavimo dešimties metų laikotarpiui. Nustatyti dviejų lygių šilumos ūkio planavimo dokumentai: šilumos ūkio specialusis planas (sudaromas savivaldybių specialiojo planavimo dokumentas, kuriame, įgyvendinant šilumos ūkio plėtos priemones, nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos, nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai, šilumos gamybos įrenginiai, tenkinant šilumos vartotojų poreikius pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai) ir šilumos tiekimo įmonės dešimties metų šilumos ūkio plėtos investicinis planas.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas ir lydymasis įstatymas Nr. XIV-1973. Įgyvendinta Direktyva (ES) 2021/2118 ir tinkamai perkelta Direktyva (ES) 2016/97. Įgaliota institucija – Transporto priemonių draudikų biuras, kuris iki 2023 m. gruodžio 23 d. turėtų sudaryti susitarimą su kitų Europos Sąjungos valstybių narių įgaliotomis institucijomis, kiek tai susiję su Europos Sąjungos valstybių narių žalos atlyginimo institucijų teisėmis, pareigomis ir tarpusavio atsiskaitymu dėl žalos atlyginimo nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kai draudimo įmonė bankrutuoja ar likviduojama.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 4(1), 8(4), 8(5), 9(11) straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymas Nr. XIVP-2630. Perkelta Direktyva (ES) 2022/2100. Pakeistos nuostatos dėl kaitinamojo tabako gaminių ženklavimo ir įvestas draudimas tiekti į rinką būdingo kvapo ir skonio kaitinamojo tabako gaminius.

Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1872 (nauja redakcija) ir lydintys įstatymai. Perkelta Direktyva (ES) 2019/2121, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu pertvarkymu, jungimu ir skaidymu. Taip pat nustatytos ne tik besijungiančių, bet ir pertvarkomų bei skaidomų bendrovių darbuotojų dalyvavimo (darbuotojų atstovų įtaka ribotos atsakomybės bendrovės valdymui, kuri įgyvendinama per teisę rinkti, skirti ribotos atsakomybės bendrovės administravimo ar priežiūros, ar kito organo narius, siūlyti juos skirti ir (ar) nepritarti jų paskyrimui) prielaidos.

Aukščiau minėti teisės aktai yra susiję su pradėta ES teisės pažeidimo procedūra arba su Europos Komisijos paklausimais dėl atitikties ES teisei, arba su visišku direktyvų perkėlimu ir įgyvendinimu.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 4, 67, 140-8, 140-12 straipsnių pakeitimo ir 140-11, 140-17 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymą Nr. XIV-1889. Įstatymas pakeistas, atsižvelgiant į 2022 m. birželio 30 d. Europos Sąjungos (ES) Teisingumo Teismo sprendimą, kad įstatymas neatitinka Direktyvos Nr. 2013/32/ES nuostatų. Įstatymo pakeitimais sudaryta galimybė užsieniečiams pateikti prašymus suteikti prieglobstį neatsižvelgiant į tai, ar užsieniečiai į Lietuvos Respubliką atvyko teisėtai ar neteisėtai. Prašymai suteikti prieglobstį teikiami Pasienio kontrolės punktuose ar tranzito zonose Valstybės sienos apsaugos tarnybai (VSAT). Užsieniečiai, esantys Lietuvos Respublikos teritorijoje, prašymus pateikti gali Migracijos departamentui arba Valstybės sienos apsaugos tarnybai. O užsieniečiai, esantys užsienio valstybėse, prašymus suteikti prieglobstį gali per užsienio reikalų ministro nurodytas Lietuvos Respublikos

diplomatines atstovybes ar konsulines įstaigas. Pakeitus įstatymą, yra panaikinamas prieglobsčio prašytojo sulaikymo pagrindas, kai jis į Lietuvos Respublikos teritoriją atvyko neteisėtai kirdamas Lietuvos Respublikos valstybės sieną. Papildomai buvo patikslintos nuostatos dėl Migracijos departamento, o kitais atvejais ir VSAT priimamų sprendimų laikinai apgyvendinti užsieniečius, neteisėtai kirtusius Lietuvos Respublikos sieną, iki priimamas sprendimas įleisti juos į Lietuvos Respubliką, o užsieniečius, dėl kurių priimtas sprendimas nesuteikti prieglobsčio, iki bus įvykdytas galutinis sprendimas dėl užsieniečio gražinimo ar išsiuntimo arba išduotas užsieniečio registracijos pažymėjimas, apskundimo galimybės tiesioginio reglamentavimo Įstatyme.

Seimo rezoliucija „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“ Nr. XIV-1979. Rezoliucija Lietuvos valstybės institucijos ir savivaldybės raginamos maksimaliai prisidėti prie sėkmingo referendumo dėl gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo įgyvendinimo, Lietuvos diasporos organizacijos kviečiamos telkti užsienyje gyvenančius lietuvius kuo aktyviau dalyvauti šiame referendume. Rezoliucijoje įvertinamas didelis mūsų diasporos darbas, siekiant Lietuvos nepriklausomybės, išsivadavimo iš sovietų okupacinio režimo, taip pat siekiant tapti ES, NATO, EBPO, UNESCO ir kitų svarbių organizacijų nare. Taip pat įvertinama diasporos pagalba karo Ukrainoje metu ne tik teikiant humanitarinę pagalbą, bet ir būnant aktyviais visuomenės informatoriais. Priimtoje rezoliucijoje Seimas paragino Lietuvos valstybės institucijas ir savivaldybes stiprinti veiksmus, kuriais skatinamas diasporos grįžimas ar atvykimas į Lietuvą gyventi, studijuoti, dirbti ir sudaromos palankios (re)integracijos į visuomenę sąlygos.

Seimo rezoliucija „Dėl teroristinės Rusijos įtakos apribojimo“ Nr. XIV-1810. Seimas priimta rezoliucija pakvietė Europos Sąjungą (ES) ir jos valstybes nares bendrais veiksmais sukurti ir išplėsti ES teisinę sistemą, pagal kurią valstybės būtų pripažįstamos terorizmą remiančiomis ir teroristines priemones naudojančiomis valstybėmis, ir įtraukti Rusiją į tokią terorizmą remiančių valstybių sąrašą. Kartu įtvirtintas kvietimas užtikrinti ES sankcijų politikos įgyvendinimą, užkertant kelią bet kokiam sankcijų apėjimui, ištiriant tokius sankcijų pažeidimo atvejus ir už tai pažeidėjus patraukiant atsakomybėn. Seimas taip pat pasiūlė apsvarstyti galimybę paskirti nuolatinį Europos Komisijos narį, atsakingą už sankcijų rengimo ir vykdymo priežiūrą, primygtinai skatinti ES šalis kandidates ir potencialias šalis kandidates priderinti savo politiką prie bendros ES sankcijų politikos, baigti kurti Rusijos išaldyto turto ES konfiskavimo teisinį režimą ir sukurti tarptautinį Rusijos agresijos sukeltos žalos atlyginimo mechanizmą kaip priemonę Ukrainai karo padarytai žalai atlyginti. Priimta rezoliucija Seimas kreipėsi į savo sąjungininkes ES ir NATO valstybes nares, ragindamas dėti maksimalias pastangas inicijuojant visapusišką tarptautinę Rusijos izoliaciją, įskaitant, kiek tai susiję su jos naryste tarptautinėse organizacijose ir organuose (Jungtinėse Tautose ir kt.), uždarant ir uždraudžiant su Rusijos valstybe susijusias institucijas, kurios gali būti išnaudojamos dezinformacijos ir propagandos sklaidai ar panašiais tikslais, valstybėse narėse ir apribojant Rusijos įtaką kitose srityse, įskaitant ekonomiką, finansus, mokslą, kultūrą, sportą, turizmą, socialinius tinklus ir pan. Atsižvelgdamas į šias rezoliucijos nuostatas Seimas Vyriausybei pasiūlė tarptautiniu lygmeniu kelti Rusijos pripažinimo terorizmą remiančia ir vykdančia valstybe klausimą, jos atsakomybės už karo nusikaltimus, nusikaltimus žmoniškumui ar genocidą Ukrainoje ir Specialiojo Tarptautinio Baudžiamojo Tribunolo įsteigimo Rusijos agresijos nusikaltimui ištirti klausimus kelti ir spręsti tiek ES, tiek viso demokratinio pasaulio lygmeniu.

Seimo rezoliucija „Dėl Sakartvelo žingsnių eurointegracijos kelyje“ Nr. XIV-1831. Sakartvelo valdžios institucijos raginamos nenukrypti nuo europinės integracijos kelio, kuri tvirtai remia Sakartvelo žmonės, bei susilaikyti nuo bet kokių prieštarigai vertinamų iniciatyvų, kurios pakenktų Sakartvelo stojimui į ES ir NATO.

NACIONALINIS SAUGUMAS, KRAŠTO APSAUGA, KORUPCIJOS PREVENCIJA

Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 1, 2, 5, 11, 12 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo ir Įstatymo papildymo II-1 skyriumi ir priedu įstatymas Nr. XIV-1865. Šiuo įstatymu

numatytos griežtesnės poveikio priemonės, kurios galėtų sumažinti bandymų pažeisti galiojančias tarptautines sankcijas atvejų skaičių ir numatytas veiksmingas baudų skyrimo juridiniams asmenims už šio įstatymo ir tarptautinių sankcijų pažeidimus mechanizmas, užtikrinantis, kad baudos būtų ne tik proporcingos padarytam pažeidimui, bet ir paveikios ir atgrasančios. Taip pat įstatymo pakeitimu atsirado teisinis pagrindas taikyti ribojamąsias priemones siekiant apsaugoti Lietuvos nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesus.

Kartu su Tarptautinių sankcijų pakeitimo įstatymu buvo priimtas ir įsigaliojo **Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymas Nr. XIV-1888**, kuriuo Rusijos ir Baltarusijos piliečiams nustatyti apribojimai, susiję su leidimų gyventi ir vizų išdavimu, e-rezidento statuso suteikimu, nekilnojamojo turto, esančio Lietuvoje, įsigijimu bei grynųjų pinigų – Ukrainos grivinių įvežimu į Lietuvos Respublikos teritoriją.

Žemės įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1929, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1930 ir Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1931. Įstatymų priėmimą paskatino teisinio reguliavimo, užtikrinančio greitesnę privačios žemės, būtinos karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, paėmimo visuomenės poreikiams procedūrų keitimo poreikis. Pasikeitus valstybės ir pasaulio geopolitinei padėčiai, kilo poreikis skubiai vystyti priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingą karinę infrastruktūrą. Esminės įstatymų nuostatos ir uždaviniai: 1) nustatyti, kad priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingos karinės infrastruktūros pritaikymas ir (ar) sukūrimas yra ypatingos valstybinės svarbos projektas; 2) apibrėžti procedūras ir terminus, reikalingus žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūroms įgyvendinti, užtikrinti efektyvų procedūrų realizavimą ir teisingą atlyginimą žemės savininkams ir kitiems naudotojams už iš jų visuomenės poreikiams paimamą turtą (žemės sklypus ir statinius bei kitą turtą). Minėti įstatymų pakeitimai leis sutrumpinti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras net 3 metais bei efektyviau vystyti sąjungininkams reikalingą infrastruktūrą ir greičiau pasiruošti tinkamam sąjungininkų pajėgų priėmimui Lietuvoje ir tokiu būdu reikšmingai sustiprinti Lietuvos saugumą.

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 I ir III skyrių, 4, 10, 16, 18, 23, 26 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23(1) straipsniu ir nauju IX skyriumi įstatymas Nr. XIV-1891 ir lydintysis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2384. Pagrindinis šių įstatymų tikslas – sustiprinti valstybės sienos apsaugą. Priėmus šiuos įstatymus nustatyta galimybė paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl masinio užsieniečių antplūdžio neįleisti į Lietuvos teritoriją užsieniečių, ketinančių kirsti ar kirtusių valstybės sieną tam nenustatytose vietose arba tam nustatytose vietose, tačiau pažeidusių valstybės sienos kirtimo tvarką, taip pat nustatyta galimybė riboti asmenų patekimą į pasienio ruožą, kai paskelbiama valstybės lygio ekstremalioji situacija dėl masinio užsieniečių antplūdžio, patobulinta asmenų buvimo (veiklos) valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, tvarka, reglamentuotas Valstybės sienos apsaugos tarnybos bendradarbiavimas su kitomis institucijomis, įstaigomis bei visuomene, taip pat nustatyti VSAT rėmėjų veiklos teisiniai pagrindai.

SVARBI PASTABA. Konstitucinio Teismo sprendimas, kuriuo buvo pripažintas prieštaravimas Konstitucijos 20 str., susijęs ne su šiuo įstatymu, o su Užsieniečių teisinės padėties įstatymo trimis redakcijomis: 2021 m. liepos 13 d. redakcija Nr. XIV-506; 2021 m. gruodžio 23 d. redakcija Nr. XIV-816; 2023 m. balandžio 20 d. redakcija Nr. XIV-1889.

Baudžiamojo kodekso 1231 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1866 ir Administracinių nusižengimų kodekso 29, 515 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1867. Įstatymai yra pakete įstatymų, kurie priimti atsižvelgiant į poreikį siekiant apsaugoti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesus, jei tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos tarptautiniams įsipareigojimams ir Europos Sąjungos teisei, papildyti reguliavimą Lietuvoje sudarant galimybę Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti ribojamąsias priemones, kad Lietuva taip pat turėtų galimybę taikyti papildomą užsienio politikos priemonę siekdama paveikti užsienio valstybių režimus. Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimai sudarys teises

prilaidas tarptautinių sankcijų pažeidėjams skirti proporcingas, adekvačias administracines nuobaudas, taip pat taikyti kitas efektyvias poveikio priemones (turto konfiskavimą), kurios turės ir prevencinį poveikį asmenims.

2023 m. birželio 22 d. Seimas priėmė nutarimą „Dėl Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ (projekto Nr. XIVP-2663(2)), kuriuo tvirtinama Programa pakeistų dabar galiojančią Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 metų programą. Tai yra ilgalaikė Programa, apimanti laikotarpį iki 2030 m., kuria siekiama įgyvendinti Nacionalinio saugumo strategijoje ir Nacionaliniame pažangos plane nustatytus uždavinius. Programoje nustatyti ilgalaikiai viešojo saugumo plėtros tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo kryptys nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos ir kontrolės, terorizmo prevencijos ir kontrolės, valstybės sienos apsaugos ir priešgaisrinės bei civilinės saugos srityse. Programoje įvardytos pagrindinės spręstinos viešojo saugumo problemos ir atsižvelgiant į jas nustatyti viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros uždavinių įgyvendinimo prioritetai ir kryptys, pažangos priemonės ir jų rezultato rodikliai, taip pat numatytos preliminarios pažangos lėšos Programai įgyvendinti. Programos įgyvendinimas padės užtikrinti kasdienį gyventojų saugumą, kuris tiesiogiai susijęs su visuomenės saugumo jausmu.

Seimo nutarimas dėl nepaprastosios padėties įvedimo Nr. XIV-1789. Šiuo nutarimu paskutinį kartą buvo įvesta (pratęsta) nepaprastoji padėtis dėl Rusijos pradėtos plataus masto karinės agresijos prieš Ukrainą ir Baltarusijos režimo hibridinės agresijos prieš Lietuvą siunčiant nelegalius migrantus. Nepaprastoji padėtis įvesta (pratęsta) iki gegužės 2 d. 24.00 val. Lietuvos pasienio ruožuose su Rusija ir Baltarusija bei pasienio kontrolės punktuose, esančiuose ne pasienio ruožo teritorijoje. Siekiant amortizuoti grėsmes Lietuvos nacionalinio saugumo interesams atlaisvinus nepaprastosios padėties metu taikytus suvaržymus, buvo priimti Tarptautinių sankcijų įstatymo pakeitimai ir naujas Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymas.

SOCIALINĖ APSAUGA

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 8 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1957. Padidintos šalpos neįgalumo pensijos netekusiems 65–100 proc. darbingumo tėvams, globėjams ir rūpintojams, kurie ne mažiau kaip 15 metų slaugė namuose neįgaliuosius su specialiuoju nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikiu, taip pat netekusioms 65–100 proc. darbingumo motinoms, kurios išaugino penkis ar daugiau vaikų. Įstatymu taip pat padidintos ir pagal netekto darbingumo procentus diferencijuotos šalpos neįgalumo pensijos tiems, kurie neteko 75–100 proc. darbingumo būdami 24 metų amžiaus ar vyresni. Didžiausia šalpos neįgalumo pensija sieks dvi šalpos pensijų bazes ir sudarys 368 eurus. Šiais pakeitimais tikimasi pagerinti virš 400 šalpos neįgalumo pensijų gavėjų padėtį. Įstatymas įsigalios 2023 m. liepos 1 d. Padidintos šalpos neįgalumo pensijos jų gavėjams bus pradėtos mokėti ne vėliau kaip iki 2023 m. lapkričio 30 d., kartu išmokant nuo 2023 m. liepos 1 d. susidariusias šalpos neįgalumo pensijų nepriemokas.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 111, 12, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2054. Didinamos minimalios išmokos už vaikus, paskatos dirbti auginant vaiką, taip pat gerinamos sąlygos slaugantiems artimuosius bei savanoriškai besigydantiems nuo priklausomybių asmenims. Minimalios socialinio draudimo motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos nuo 2023 m. liepos 1 d. didės 92 eurai „į rankas“ – nuo 6 iki 8 bazinės socialinės išmokos (BSI) dydžių (t. y. nuo 276,36 euro iki 368,48 euro, atskaičius mokesčius). Šia pataisa siekiama užtikrinti, kad dirbantys ir mokantys socialinio draudimo įmokas gautų didesnes socialinio draudimo motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokas, nei tie, kurie nedirba. Be to, minimalios motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos bus didesnės negu šiuo metu galiojantis minimalių vartojimo poreikių dydis – 354 eurai. Numatoma, kad šis pokytis palies beveik 5 tūkst. mažas pajamas gaunančių asmenų. Be to, asmenys, kurie gauna minimalią vaiko priežiūros išmoką ir kitas pajamas ar išmokas nuo 2024 m. sausio 1 d. turės galimybę dirbti ir išmokos jiems nebus mažinamos, jeigu vaiko priežiūros išmokos ir kitos pajamos ar išmokos kartu neviršys minimalios mėnesinės algos.

Palankesnės sąlygos dėl minimalaus ir maksimalaus kompensuojamojo uždarbio bus taikomos dirbantiems perleidžiamais vaiko priežiūros atostogų mėnesiais ir padės geriau derinti įsipareigojimus šeimai su darbu. Siekiama vaiko priežiūros išmokas gaunančius asmenis skatinti pagal galimybes išlikti darbo rinkoje auginant vaiką ir taip pasididinti savo šeimos pajamas. Nuo 2024 m. sausio 1 d. bus ilgiau mokamos ligos išmokos slaugant artimus asmenis. Slaugantiems (nepriklausomai, kur slaugomas) iki 14 metų vaikus vietoje 14 kalendorinių dienų ligos išmoka bus mokama 21 kalendorinę dieną, o slaugantiems vyresnius šeimos narius (sutuoktinį, motiną, tėvą ar vaikus virš 14 metų) – vietoj 7 kalendorinių dienų ligos išmoka bus mokama 14 kalendorinių dienų.

Nuo 2024 m. sausio 1 d. slaugant vaikus iki 18 metų, sergančius ligomis, dėl kurių nustatytas sunkus neįgalumo lygis, ligos išmoka bus mokama slaugant juos ne tik stacionare ar medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo įstaigoje, bet ir ambulatoriškai.

Asmenims, kurie savanoriškai gydossi patologinį potraukį į azartinius lošimus, abstinencijos būklę dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo sindromą, nuo 2024 m. sausio 1 d. ligos išmoka bus mokama ilgiau, t. y. 40 kalendorinių dienų (vietoj 28 kalendorinių dienų). Be to, 40 kalendorinių dienų ligos išmoką bus galima skaidyti ir gauti du kartus per metus. Asmuo ligos išmoką galės gauti ne tik gydantis stacionare, bet ir dienos stacionare.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2072. Nustatyta, kad asmenims, kurie savanoriškai gydossi nuo priklausomybių gaudami nedarbo draudimo išmoką, nuo 2024 m. sausio 1 d. šios išmokos mokėjimo trukmė bus pratęsiama tiek, kiek asmuo buvo laikinai nedarbingas ir maksimali pratęsimo trukmė bus vienoda visiems bedarbiams, nepaisant ligos ar gydymosi pobūdžio, t. y. 30 kalendorinių dienų.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1966 ir jo lydimieji įstatymai. Sukurtos teisinės prielaidos toliau optimizuoti Fondo valdybos buhalterinės apskaitos sistemą, kad ši būtų aiški, suprantama ir leistų priimti svarbius valstybei ekonominius sprendimus. Viename įstatyme nustatytos bendros valstybės socialiniams fondams – Valstybinio socialinio draudimo fondo (VSDF), Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo – biudžetų planavimo, sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo pagrindinės nuostatos. Svarbu tai, kad pagal įstatymą pajamos, VSDF biudžeto gaunamos iš socialinio draudimo įmokų, bus apskaitomos pagal atskiras socialinio draudimo rūšis (o ne pagal įmokų mokėtojų grupes, kaip šiuo metu). Toks informacijos apie VSDF biudžeto pajamas pateikimas geriau atspindės atskirų socialinio draudimo rūšių įmokų ir išmokų ryšį bei sudarys prielaidas valstybės socialinių fondų ataskaitų rinkinyje (kaip rekomendavo Valstybės kontrolė) pateikti sukauptus rezultatus pagal atskiras socialinio draudimo rūšis bei, atitinkamai suteiks reikšmingą informaciją priimant sprendimus dėl socialinio draudimo įmokų tarifų ar išmokų dydžių. Šiais pakeitimais bus sudarytos sąlygos palyginti pajamas ir sąnaudas vienodais pjūviais planavimo ir atskaitomybės laikotarpiams.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 37, 392 ir 393 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2084. Jo tikslas – užtikrinti darbo ieškantiems užimtiems asmenims lankstesnį darbo ir mokymosi laiko derinimą, racionaliai panaudojant lėšas mokymo stipendijoms, ir padidinti galimybes užsieniečiams mokytis valstybinės kalbos, neatsižvelgiant į užsieniečio leidimo gyventi galiojimo terminą.

SVEIKATOS APSAUGA

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 91, 10, 12, 121, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir ii skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 31 straipsniu įstatymas Nr. XIV-1942 ir Farmacijos įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1456. Tikslas – užtikrinti racionalų, teisėtą ir pagrįstą Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) fondo biudžeto lėšų naudojimą, taip pat tobulinti specialiosios medicininės paskirties maisto produktų kompensavimo reglamentavimą. Tikimasi, kad įsigaliojus įstatymams bus aiškiau reglamentuota apdraustiesiems garantuojama sveikatos priežiūra; užkirstas kelias PSD fondo biudžeto lėšomis

finansuoti valstybės deleguotas (PSD nebūdingas) funkcijas, PSD fondo biudžeto lėšos bus naudojamos pagal paskirtį – asmens sveikatos priežiūrai ir vaistams, medicinos pagalbos priemonėms, specialiosios medicininės paskirties maisto produktams bei medicinos prietaisų nuomai kompensuoti ir kt.

Farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1959. Nustatyta, kad vaistinės patalpose darbo laiku turi dirbti bent vienas vaistininkas, išskyrus miestus, turinčius mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų, ir kaimo gyvenamąsias vietas, kuriuose nesant vaistininko vaistinės patalpose jos darbo laiku gali dirbti vaistininko padėjėjas (farmakotechnikas), iki 2006 m. įgijęs vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) ar jai prilygintą profesinę kvalifikaciją, sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka ryšio priemonėmis prižiūrimas vaistininko. Kartu priimtu Farmacijos įstatymo Nr. X-709 35 straipsnio pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1960 nustatyta, kad vienas vaistininkas ryšio priemonėmis gali prižiūrėti ne daugiau kaip tris vaistininko padėjėjus (farmakotechnikus). Tikimasi, kad šiais pakeitimais bus prisidėta prie farmacinių paslaugų kokybės ir vaistinių preparatų prieinamumo gyventojams užtikrinimo, taip pat bus išspręstas vaistininkų trūkumo klausimas bei išsaugotos darbo vietos vaistininko padėjėjams (farmakotechnikams), įgijusiems profesinę kvalifikaciją iki 2006 m., sudarant galimybes vaistininkui prižiūrėti vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) veiklą nuotolinio ryšio priemonėmis, nekeliant reikalavimo jiems fiziškai būti vaistinės patalpose.

Seimo nutarimas „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ Nr. XIV-1982. Siekiama sukurti sveikesnę ir saugesnę visuomenę, kurioje kiekvienam žmogui siekiama padėti išvengti alkoholio, tabako ir narkotikų daromos žalos ar ją sumažinti, taip pat sudaryti galimybes rūpintis savo, šeimos ar bendruomenės narių sveikata, socialine ir ekonomine gerove. Darbotvarkė apima lygiaverčiai svarbias ir viena kitą papildančias sritis: paklausos mažinimo (prevencijos, ankstyvosios intervencijos, gydymo, psichologinės ir socialinės reabilitacijos bei reintegracijos priemonės), pasiūlos mažinimo (teisėtų ir neteisėtų psichoaktyviųjų medžiagų fizinio bei ekonominio prieinamumo ribojimo priemonės) ir žalos mažinimo klausimus (veiksmingos rizikos valdymo ir pagalbos priemonės narkotines ir psichotropines medžiagas vartojantiems asmenims ir prie žalos klausimų valdymo prisidedantys sprendimai baudžiamosios politikos srityje).

Įgyvendinus Darbotvarkę, laukiami teigiami pokyčiai, siekiant sveikesnės ir saugesnės visuomenės: sumažėjęs suvartojamojo alkoholio kiekis, tenkantis 15 m. ir vyresniems gyventojams, daugiau nei tris kartus sumažėjusi tabako gaminius rūkusiųjų per paskutinį mėnesį 15–64 m. gyventojų dalis, išlaikytas dvigubai mažesnis nei ES šalyse narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimas tarp 15–64 m. gyventojų, išaugęs pagalbos (gydymo, psichosocialinės reabilitacijos) prieinamumas, pakaitinio gydymo paslaugų prieinamumas, mažėjantis mirtingumas dėl su narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis susijusių priežasčių.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1983. Praplečiamas galimų studijų kryptių sąrašas naujomis studijų kryptimis (slaugos, akušerijos, psichologijos) fiziniams asmenims, norintiems teikti papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros (toliau – PASP) paslaugas ir gauti PASP natūraliosios ir liaudies medicinos srities biologinio poveikio paslaugų grupės paslaugų teikimo licenciją. Tokiu būdu pacientams suteikiama galimybė gauti profesionalias, kokybiškas PASP paslaugas, turint didesnę PASP specialistų pasiūlą.

Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1984. Įstatymo pakeitimai leis taikyti administracinę arba baudžiamąją atsakomybę už tam tikrų dopingo medžiagų, kurios nebuvo įtrauktos į įstatyme įvardintų dopingo medžiagų sąrašą, tačiau jų vartojimas yra draudžiamas sporte pagal tarptautinius dokumentus (Pasaulinį antidopingo kodeksą), neteisėtą gaminimą, perdirbimą, įgijimą, laikymą, gabenimą ar siuntimą nedideliais (arba dideliais) kiekiais be tikslo (arba su tikslu) parduoti ar kitaip jas platinti. Nuo š. m. liepos 1 d. įsigaliosiančiu įstatymu tam tikrų dopingo medžiagų sąrašas papildytas nepatvirtintomis medžiagomis, kaip jos apibrėžtos Pasauliniame antidopingo kodekse, taip pat antiestrogeninėmis medžiagomis (antiestrogenai ir selektyvūs estrogenų receptorių modulatoriai

(SERM), nurodytomis Pasauliniame antidopingo kodekse. Tai sudarys galimybę ikiteisminio tyrimo institucijoms taikyti priemones ir stabdyti draudžiamųjų dopingo medžiagų plitimą visuomenėje.

ŠVIETIMAS, KULTŪRA, SPORTAS

Muziejų įstatymo Nr. I-930 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1819 (nauja redakcija). Juo atnaujinama muziejų misija, susiejant ją su visuomenės kultūrinio švietimo ir mokymosi tikslais, siekiu įgyti naujų žinių bei turiningai leisti laisvalaikį. Įstatymu įtvirtinami pagrindiniai muziejų veiklos principai – atsakomybė, atvirumas ir nediskriminavimas, kompetencija, kūrybiškumas, skaidrumas ir viešumas. Išsamiau reglamentuojama muziejų finansavimo sistema – atsisakoma Kultūros ministerijai pavaldžių muziejų veiklų finansavimo konkurso būdu per Lietuvos kultūros tarybą, tai leis išvengti nelygiavertės konkurencijos tarp skirtingo lygmens muziejų, pretenduojančių į Lietuvos kultūros tarybos finansavimą, bei sudarys palankesnes sąlygas NVO sektoriui. Įstatymu taip pat sprendžiama regionų, kurie susiduria su aukštos kompetencijos ir kvalifikacijos vadovų trūkumu, problema, supaprastinama savivaldybių muziejų vadovų skyrimo į pareigas antrai kadencijai tvarka. Įstatymo nauja redakcija patobulinamas muziejų valstybinio valdymo, muziejų sistemos ir veiklos, muziejų rinkinių ir jų apsaugos, apskaitos ir saugojimo reglamentavimas.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 6, 19, 24, 27, 28, 48 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19-1, 19-2 straipsniais įstatymas Nr. XIV-1904. Numatyta pertvarkyti paramos žiniasklaidai modelį ir įsteigti naują viešąją įstaigą – Medijų rėmimo fondą. Šio fondo tikslas bus teikiant valstybės paramą viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams siekti žiniasklaidos pliuralizmo, nuomonių ir tautinių kultūrų įvairovės, socialiai reikšmingos, kultūrą skatinančios informacijos prieinamumo visuomenėje, įskaitant asmenų su negalia informaciją prieinamumą. Iki šiol valstybės lėšomis galėjo būti remiami tik viešosios informacijos rengėjų ir tik juridinių asmenų projektai. Būsimojo Medijų rėmimo fondo (toliau – Fondo) lėšomis galės būti remiami ir viešosios informacijos skleidėjų, ir fizinių asmenų – žurnalistų – projektai. Fondo lėšomis negalės būti remiami rimtą profesinį pažeidimą padariusių viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų projektai, LRT parengti ar jos programose ir interneto svetainėje įgyvendinami projektai ir kt. Savitvarkos principu grindžiamą tarybą sudarys 10 narių – informacijos rengėjus ir skleidėjus vienijančių organizacijų atstovų, kurių vieną skirs ir Medijų taryba. Įtvirtinti saugiklius siekiant mažinti politinę įtaką fondui. Politinės organizacijos, jų įsteigti ar valdomi juridiniai asmenys negalės dovanoti lėšų fondui. Jeigu fondo tarybos nariai ar direktorius bus politinės partijos nariai, jie turės sustabdyti narystę prieš pradėdami eiti pareigas.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 31, 46, 46-1 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2018 ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2019. Visuomenės informavimo įstatymo 46-1 straipsnyje nustatyti Visuomenės informavimo etikos komisijos formavimo principai. Patikslinta Komisijos priimtų sprendimų dėl profesinės etikos pažeidimų skelbimo tvarka. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimais atsisakyta nuostatos, kad LRT etikos kontrolierius vykdytų priežiūrą vadovaudamasis Visuomenės informavimo etikos kodeksu ir 1993 m. liepos 1 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija dėl žurnalistikos etikos Nr. 1003 (1993). LRT žurnalistų profesinės etikos priežiūrą ir kontrolę vykdytų LRT etikos kontrolierius, vadovaudamasis LRT vidiniu etikos kodeksu.

Mecenavimo įstatymo Nr. XIII-1198 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2058 (nauja redakcija). Priimta Mecenovimo įstatymo nauja redakcija tikimasi, kad atvers platesnius kelius visuomenei ir verslui įsitraukti į mecenatystę, skatins gerųjų mecenatystės pavyzdžių ir praktikų sklaidą visuomenėje, didins apdovanojamųjų mecenatų skaičių. Įteisinta nauja mecenatų kategorija – bendruomenės mecenatai. Bendruomenės mecenato vardas bus suteikiamas fiziniam ar juridiniam asmeniui, kurio bendra paramos suma mecenuojamam projektui per vienerius metus bus ne mažesnė kaip 50 000 EUR. Nauja įstatymo redakcija papildytas sričių, kuriose gali būti įgyvendinami mecenuojamieji projektai, sąrašas. Greta sveikatos priežiūros, kultūros ir meno, paveldo, mokslo,

visuomenės gerovės, sporto, švietimo sričių įrašytas ir pilietinės visuomenės stiprinimas. Įstatymas papildytas nuostata, kad mecenato vardas asmeniui gali būti suteiktas daugiau nei vieną kartą už naujai skirtą paramą, taip pat Mecenavimo tarybai suteiktos papildomos funkcijos: analizuoti mecenavimo procesus, aktualias šios srities problemas, nagrinėti klausimus dėl mecenavimo ir paramos procesus reglamentuojančių teisės aktų poreikio bei galiojančių teisės aktų tobulinimo.

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo Nr. VIII-822 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 91 straipsniu įstatymas Nr. XIV-1932. Juo sudarytos prielaidos diegti vieno langelio (Individualių mokymosi paskyrų - IMP) elektroninę informacinę sistemą kaip bendrą nacionalinį portalą, taip pat įtvirtinti jos veikimo principai, taip skatinant darbingo amžiaus suaugusiųjų asmenų mokymąsi visą gyvenimą.

Seimo VI (pavasario) sesijoje numatoma priimti:

Švietimo įstatymo pakeitimai parengti atsižvelgus į 2023 m. balandžio 26 d. Konstitucinio Teismo nutarimą Nr. KT40-N4/2023. Įstatymu nustatomi specialieji ir bendrieji kriterijai, kuriuos atitinkanti mokykla gali vykdyti bendrojo ugdymo programas. Įstatymo priėmimas numatytas birželio 27 d.

TEISĖ IR TEISĖTVARKA

Baudžiamojo kodekso 141, 156, 176, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 1891, 190, 192, 195, 196, 197, 199, 1991, 1992, 200, 201, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 2241, 246, 248, 253, 255, 256, 267, 2671, 277, 281 straipsnių ir XXIX skyriaus pavadinimo pakeitimo, Kodekso papildymo 2532, 2562, 2601, 2661, 2672, 2673, 2764, 2821 straipsniais ir Kodekso 186, 298 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XIV-1925, Administracinių nusižengimų kodekso 108, 115, 122, 125, 137, 187, 205, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 1131, 1871, 4741 straipsniais įstatymas Nr. 1926, Baudžiamojo proceso kodekso 122, 151, 167 ir 225 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1927, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1928. Priimtais įstatymais įgyvendinama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostata (Baudžiamojo kodekso *ex post* vertinimas) – subalansuoti valstybės baudžiamąją politiką, kad baudžiamoji atsakomybė būtų taikoma kaip *ultima ratio* priemonė ir kad būtų numatyta proporcinga baudžiamoji atsakomybė už mažiau pavojingas nusikalstamas veikas. Priimtais įstatymais įtvirtinti MGL dydžiai labiau atitinka šių dienų valstybės ekonominę padėtį (kuri smarkiai pasikeitė nuo BK įsigaliojimo momento), tinkamai atspindi nusikaltimų veikų (ypač sunkesnių nusikaltimų) esmę ir pavojingumo pobūdį, taip pat labiau pagrindžia bausmių, numatytų už jų padarymą, taikymo poreikį ir tikslingumą bei tikimasi prisidės prie valstybės proporcingos baudžiamosios politikos formavimo. Priimtos pataisos leidžia teisėsaugos ir teisminėms institucijoms orientuoti pagrindinius išteklius į pačių pavojingiausių ir didžiausią žalą valstybei bei visuomenei darančių nusikaltimų išaiškinimą ir nagrinėjimą (atitinkamai sumažės šių institucijų darbo krūvis, susijęs su mažiau pavojingais atvejais). Tikimasi, kad sumažės valstybei brangiai kainuojančių ir ilgai trunkančių baudžiamųjų procesų skaičius, kadangi mažiau pavojingos bylos galėtų būtų nagrinėjamos operatyviau administracine tvarka arba didesne apimtimi būtų nagrinėjamos pagreitinta tvarka; Įstatymų pataisos sudaro galimybes sumažinti nuteistųjų skaičių pataisos įstaigose, sutaupyti valstybės lėšų, skiriamų nuteistųjų pataisos įstaigose išlaikymui, o BK pataisos turėtų užtikrinti, kad laisvės atėmimo bausmė būtų skiriama rečiau ir (ar) jos trukmė sutrumpėtų.

Baudžiamojo kodekso 191, 192, 193 ir 194 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2025 ir Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2026. Siekiama teisinį reguliavimą pritaikyti skaitmeninei aplinkai bei užtikrinti efektyvesnę autorių teisių apsaugą skaitmeninėje erdvėje, kuri šiuo metu yra nepakankama, nes Lietuvoje labai plačiai

(tarp ES valstybių narių Lietuva užima trečią vietą) neteisėtai naudojamas autorių teisių saugomas turinys internete ir yra daroma didelė materialinė žala autorių teisių ir gretutinių teisių turėtojams.

Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 1884 straipsniu įstatymas Nr. XIV-1949. Sugriežtinama atsakomybė už netikslios ir (ar) neišsamios informacijos pateikimą grynųjų pinigų deklaracijoje ar grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijoje, numatant ne tik atsakomybę už pakartotinai padarytą nusižengimą, bet ir papildomą administracinio poveikio priemonę – grynųjų pinigų konfiskavimą; sugriežtinama mokėjimo paslaugų teikėjams atsakomybė už Mokesčių administravimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymą (kartu numatant ir atsakomybę už pakartotinį nusižengimą). Sudaromos teisinės prielaidos skirti asmenims tokio dydžio administracines nuobaudas (baudas), kurios atgrasytų juos nuo grynųjų pinigų deklaravimo tvarkos ir Mokesčių administravimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose mokėjimo paslaugų teikėjams nustatytų reikalavimų pažeidinėjimo.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 211, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 4221, 5651, 5741 straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XIV-1947. Pakeitimais sudarytos teisinės prielaidos naudotis informacinėmis ir elektroninių ryšių technologijomis (per vaizdo konferencijas ar kitaip) ne tik nagrinėjant administracinių nusižengimų bylas teisme, bet ir jas nagrinėjant ne teismo tvarka institucijose, o taip pat ir tiriant administracinius nusižengimus; supaprastintas viešųjų darbų skyrimo ir atlikimo mechanizmas vykdant priverstinį nutarimų skirti baudą vykdymą. Baudos pakeitimas viešaisiais darbais būtų leidžiamas tik asmeniui pageidaujant ir pateikus prašymą. Įgyvendinant Pranešėjų apsaugos įstatymo nuostatas, nustatyta galimybė atleisti nuo atsakomybės asmenis, jeigu jie aktyviai padėjo išaiškinti kito asmens padarytą administracinį nusižengimą. Tai ženkliai prisidės prie korupcijos prevencijos tikslų siekimo. Pranešėjų apsaugos sistema bus tinkamai subalansuota, taip bus sudarytos galimybės atskleisti daugiau pažeidimų atvejų, taip pat ir korupcinio pobūdžio, o tai prisidės mažinant korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų bei pažeidimų paplitimą ir neabejotinai turės teigiamą poveikį kriminogeninei situacijai. Taip pat nustatytos adekvačios ir proporcingos nuobaudos už padarytus administraciniu nusižengimus geležinkelio transporto srityje, siekiant sumažinti asmenų daromų administracinių nusižengimų šioje srityje skaičių.

Seimo nutarimas „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ Nr. XIV-1978. Nustatyta, kad privalomasis referendumas vykdomas 2024 m. gegužės 12 d., kartu su Respublikos Prezidento rinkimais. Esant teigiamam referendumo rezultatui, LR piliečiai, gimimu įgiję LR pilietybę, galėtų ją išlaikytų priėmę kitos šalies pilietybę.

Bausmių vykdymo kodekso 96 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1902 ir Baudžiamojo proceso kodekso 308 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1903. Įstatymais nustatyta pareiga laisvės atėmimo vietų įstaigoms pranešti nukentėjusiajam asmeniui apie būsimą nuteistojo išleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos trumpalaikiai išvykai į namus, išleidimą iš bausmės atlikimo vietos dėl svarbių priežasčių bei trumpalaikiai išvykai iš bausmės atlikimo vietos dėl darbo, mokymosi ar resocializacijos, jei laisvės atėmimo vietų įstaiga yra gavusi pažymą, kad nukentėjusysis pageidauja, kad jam būtų pranešta apie būsimą nuteistojo išleidimą į laisvę. Taip pat priimtas Baudžiamojo proceso kodekso 362 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1863, kuriuo išsprendžiamas klausimas dėl prevencijos priemonių taikymo nuteistajam pagal Bausmių vykdymo kodekso 76 straipsnio 5 dalį – jį motyvuotu laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus teikimu nagrinėja ir nutartimi išsprendžia vietovės, kurioje yra nuteistojo bausmės atlikimo vieta, apylinkės teismas.

Seimo statutas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 139, 143, 144, 145, 154, 157, 158, 159, 160, 1714, 172, 174, 178, 1806, 1862, 2021 straipsnių ir dvidešimt ketvirtojo skirsnio pakeitimo ir 161 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ Nr. XIV-1945. Seimo statutu aiškiai atskirtos įstatymų ir kitų Seimo priimamų teisės aktų svarstymo ir priėmimo procedūros ir

įtvirtinta, kad projekto svarstymo procedūrą sudaro svarstymas pagrindiniame komitete ir svarstymas Seimo posėdyje, o projekto priėmimas laikytinas atskira savarankiška teisėkūros stadija, nepatenkančia į projekto svarstymo etapą. Pašalinant praktikoje kilusius neaiškumus, taip pat teisėkūros kokybės tikslais, pakeistos Seimo statuto 145 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo išvados dėl projektų gavimo procesus.

Seimo statutas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 81, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir statuto papildymo 471 straipsniu“ Nr. XIV-2052. Seimo statuto pakeitimais siekiama užtikrinti sklandesnį Seimo bei jo struktūrinių padalinių darbą. Vienas svarbiausių pakeitimų – įtvirtinamas Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų institutas. Tuo pačiu priimta išlyga, kad Etikos ir procedūrų komisijos narių pavaduotojai nebus skiriami.

Seimo statutas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 138 straipsnio pakeitimo“ Nr. XIV-1806. Priimto Seimo statuto 138 straipsnio 4 dalyje patikslintas Vyriausybės išvadų pateikimo terminas ir nurodyta, kad už Vyriausybės išvadų parengimą atsakinga institucija informuoja pagrindinį ir papildomą komitetus apie priežastis, dėl kurių Vyriausybės išvados dėl įstatymo projekto Seimui nepateiktos per nustatytą terminą, ir numatomą Vyriausybės išvadų pateikimo terminą. „4. Vyriausybė išvadas dėl įstatymų projektų šiuo ir kitais atvejais pateikia Seimui per 30 darbo dienų. Jeigu per šį terminą Vyriausybė išvadų dėl įstatymo projekto nepateikia, už Vyriausybės išvadų parengimą atsakinga institucija informuoja pagrindinį ir papildomą komitetus apie priežastis, dėl kurių Vyriausybės išvados dėl įstatymo projekto Seimui nepateiktos per nustatytą terminą, ir numatomą Vyriausybės išvadų pateikimo terminą.“

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 171 straipsniu įstatymas Nr. XIV-2049 ir Administracinių nusizengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2051. Minėtais įstatymais nutarta nuo kitų metų įtvirtinti naujus elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams taikomus reikalavimus ir draudimus. Šaligatvis galės būti naudojamas dviračių, motorinių dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių eismui, išskyrus savivaldybės tarybos ar jos įgalioto asmens nustatytose vietose. Pagal priimtas pataisas, elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams bus draudžiama važiuoti važiuojamąja kelio dalimi, jeigu įrengti dviračių takai, taip pat važiuoti pėsčiųjų takais, per pėsčiųjų perėjas, automagistralėmis ir greitkeliais, vežti keleivius, kirsti kelią tam nepritaikytose vietose. Savivaldybių taryboms suteikta teisė apriboti elektrinių mikrojudumo priemonių statymą tam tikrose vietose.

Baudžiamojo kodekso 1001, 1003 ir 1131 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2547(2) ir Baudžiamojo proceso kodekso 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2548(2) – jais įgyvendinamos ir patikslinamos 2013 m. balandžio 23 d. Lietuvoje ratifikuotos Tarptautinės konvencijos dėl asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo nuostatos, numatoma baudžiamoji atsakomybė už netinkamą vado pareigų vykdymą.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1928 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2354(2). Šiuo pakeitimo įstatymu bus atstatytas teisingumas smurtą patyrusiems artimiesiems, kurie neturėjo teisės paveldėti kompensacijos. Nurodytos išimties atvejais asmenys turės teisę paduoti prašymus dėl smurtiniu nusikaltimu padarytos žalos kompensavimo, jeigu iki 2019 m. birželio 30 d. nebuvo pasibaigęs Lietuvos Respublikos smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytas prašymo padavimo terminas, ne vėliau kaip per 10 metų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Seimo VI (pavasario) sesijoje numatoma priimti:

Seimo nutarimo „Dėl apylinkės teismo reorganizavimo“ projektas Nr. XIVP-2822 ir jo lydimaiais projektais Nr. XIVP-2823 – Nr. XIVP-2827 atsižvelgiant į esamų apylinkių teismų ir jų rūmų darbo krūvį, veikimo efektyvumą ir kitus kriterijus, siūloma stambinti kai kuriuos apylinkių

teismų rūmus, dalies rūmų atsisakyti, taip pat pakeisti dalies apylinkių teismų veiklos teritorijas. Priėmimas numatytas 2023 m. birželio 27 d.

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 31, 32 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2357(2) (sujungti projektai XIVP-2357, XIVP-2414, XIVP-2416). Siekiama efektyviau užtikrinti nepilnamečio vaiko, galimai nukentėjusio nuo nusikalstamų veikų žmogaus sveikatai, laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, vaikui ir šeimai, dorovei, teises ir interesus; sudaryti galimybę Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai, gavusiai duomenų apie galimai nukentėjusį nepilnametį, kreiptis į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo; padidinti užmokesčio dydį advokatams, kurie specializuojasi teikdami antrinę teisinę pagalbą konkrečiose srityse, t. y. tokiais atvejais užmokestis advokatams galėtų būti didinamas ne mažiau kaip trečdaliu Vyriausybės nustatyta tvarka; nustatyti teisinį reguliavimą, kuris užtikrintų realiai veiksmingas ir kokybiškas valstybės garantuojamas teisines paslaugas asmenims, kuriems tokia pagalba yra reikalingiausia. Priėmimas numatytas 2023 m. birželio 27 d..

ŽMOGAUS TEISIŲ KLAUSIMAI

Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo Nr. I-180 3, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV -2027, Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2032, Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2028. Iki šių įstatymų priėmimo ištremtų asmenų teisių atkūrimo procesas buvo dubliuojamas, nepagrįstai ilgas, pažymėjimus išduodanti Vidaus reikalų ministerija tą pačią informaciją, kurią gaudavo iš Lietuvos ypatingojo archyvo, įformindavo savo blanku kaip pažymėjimą ir pateikdavo pareiškėjams. Jokios gaunamos archyvinės informacijos apie tremtį tyrimo ministerija neatlikdavo, nes ištremtųjų asmenų bylos ir visa susijusi archyvinė medžiaga Vidaus reikalų ministerijos archyve nėra saugoma, ji perduota Lietuvos ypatingajam archyvui, kuris šios medžiagos pagrindu ir išduoda pažymas apie asmens tremtį.

Priėmus įstatymų pakeitimus, toks procesų dubliavimas buvo panaikintas, išgryninta viešojo sektoriaus įstaigų kompetencija ir nustatyta, kad ištremtų asmenų, taip pat asmenų, kuriems po ištrėmimo buvo apribota gyvenamosios vietos pasirinkimo teisė, teisės atkuriamos Lietuvos ypatingojo archyvo išduodamų pažymų apie tremtį pagrindu (be jokių papildomų pažymėjimų); taip pat nustatyta, kad prašymai išduoti pažymas pateikiami, nagrinėjami ir pažymos išduodamos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka, o nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas turi teisę gauti tremtiniai, pateikę Lietuvos ypatingojo archyvo išduotas pažymas apie tremtį.

VALSTYBĖS VALDYMAS IR SAVIVALDA

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1985 ir lydintieji įstatymai Nr. XIV-1986–2013. Įsigaliojus įstatymams keisis politikų, valstybės pareigūnų ir teisėjų darbo užmokesčio skaičiavimas. Šioms pareigybėms didinamas darbo užmokestis, kad atitiktų valstybės pareigybių hierarchiją, pagal priimamų sprendimų sudėtingumą ir atsakomybės lygį. Merams ir teisėjams darbo užmokestis didės nuo 2023 m. liepos 1 d., Seimo nariams ir Vyriausybės nariams – nuo naujos kadencijos. Valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojams – įstaigų vadovams – nuo 2024 m. sausio 1 d. Politikams, teisėjams, valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojams – įstaigų vadovams nebebus mokamas priedas už stažą, tačiau pats stažas skaičiuosis toliau. Įsigaliojus įstatymui, skirtingai nei šiuo metu, nebebus kasmet tvirtinamas naujas pareiginės algos bazinis dydis, tačiau bus deramasi dėl įstaigų darbo užmokesčio fondo didėjimo procento. Politikams, valstybės pareigūnams ir teisėjams, taip pat Seimo, Vyriausybės ir Respublikos

Prezidento kanceliarijos kancleriams numatytas darbo užmokesčio indeksavimas tuo pačiu dydžiu, koku nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje bus sutarta didinti įstaigų darbo užmokesčio fondą, nes šios pareigybės turės fiksuotą pareiginės algos koeficientą. Kiekvienoje įstaigoje turės būti įdiegta darbo apmokėjimo sistema, kurioje būtų nustatyti konkretūs atlyginimo rėžiai kiekvienai pareigybei bei aiškūs papildomų išmokų skyrimo kriterijai. Konkursai į valstybės tarnybą bus decentralizuoti, tačiau siekiant užtikrinti jų skaidrumą, Viešojo valdymo agentūrai bus pavestos funkcijos dalyvauti konkursuose. Įsigaliojus įstatymui bus išgryninta valstybės tarnautojo samprata, valstybės tarnyboje paliekant tik tas pareigybes, kurios atlieka viešojo administravimo funkcijas arba užtikrina diplomatinės tarnybos institucijų ar prekybos atstovybių užsienyje funkcionavimą, arba padeda valstybės ar vietos valdžiai įgyvendinti asmenims atlikti jiems nustatytas funkcijas, išskyrus vidaus administravimo funkcijas. Kitokias funkcijas atliekančių valstybės tarnautojų pareigybės turės arba būti pakeistos į dirbančių pagal darbo sutartis pareigybes, arba naikinamos, o reikiamos paslaugos įsigyjamoms rinkoje. Antrojo pertvarkos etapo projektai turėtų būti svarstomi Seime 2023 m. rudens sesijoje.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2053. Pataisomis atsisakoma su tarybos nario veikla susijusių išlaidų kompensacijų, vietoj to įtvirtinant apmokėjimo už savivaldybės tarybos nario veiklą modelį. Numatyta, kad savivaldybės tarybos nario atlyginimas bus 20 procentų tos savivaldybės mero darbo užmokesčio dydžio.

Seimo rezoliucija „Dėl Lietuvos demografijos politikos ateities“ Nr. XIV-2075. Rezoliucijoje Lietuvos depopuliacija šalia Rusijos grėsmės pripažįstama kaip ilgalaikė ir esmingiausia šalies nacionalinio saugumo problema ir grėsmė Lietuvos tautos ir valstybės egzistencijai ir išlikimui, kur valstybės gyventojai ir jos teritorija yra svarbiausias valstybės išgyvenimo plėtros veiksnys. Depopuliacija daro didelę įtaką ir valstybės darbo rinkai. Lietuvoje būtini pokyčiai aukštos ir vidutinės kvalifikacijos bei trūkstančių darbuotojų pritraukimo (darbo imigracijos) ir integravimo lanksčios politikos srityje, atsižvelgiant į tai, kad valstybė privalo kontroliuoti imigracijos procesą. Rezoliucijoje Vyriausybė raginama nustatyti ilgalaikės imigracijos į Lietuvą ir jos savivaldybes kvotas, jų dydį balansuojant pagal tikslus: gyventojų skaičiaus nuoseklus didėjimas, darbo jėgos trūkumo problemos sprendimo, nepaverčiant Lietuvos pigios darbo jėgos šalimi, mažinant rusų kalbos kaip lingua franca vaidmenį, neleidžiant susikurti izoliuotoms kultūrinėms, religinėms grupėms. Siekiant stabdyti Lietuvos depopuliacijos procesą ir iki 2050–2060 metų šalyje atkurti buvusią gyventojų populiaciją, o tautos depopuliaciją pripažįstant strategine, ilgalaikė, visų valdžios institucijų nuolatinio dėmesio reikalaujančia problema, rezoliucijoje Vyriausybei yra siūlomi konkretūs žingsniai šiose srityse: šeimos, gimstamumo ir sveikos gyvensenos politikos; lietuviškosios tapatybės, lojalumo ir pilietiškumo ugdymo; diasporos grįžimo ir santykių su Lietuva išlaikymo politikos; užsienio šalių studentų, ypač aukštos kvalifikacijos profesionalų, talentų pritraukimo į Lietuvą ir integravimo politikos; aukštos ir vidutinės kvalifikacijos bei kitų darbuotojų pritraukimo (darbo imigracijos) ir integravimo lanksčios politikos srityse. Rezoliucijoje Vyriausybei siūloma institucionalizuoti demografijos politikos įgyvendinimą paskiriant įgaliotą specialųjį pareigūną (įkuriant biurą, agentūrą) prie Vyriausybės, kuris turėtų visus būtinus įgaliojimus tarpinstituciniam įgalinimui, koordinavimui, būtinų strategijų ir programų rengimui.

Parengė

Informacijos ir komunikacijos departamentas

Tyrimų skyriaus patarėja

Dalia Juknevičiūtė

Tel. (8 5) 239 6185, el. p. dalia.jukneviute@lrs.lt

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija. Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą. Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2023